

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

на тему **ОФІЦІЙНИЙ ТЕЛЕГРАМ КАНАЛІ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ –
ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАД
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ**

Виконав: студент 2 курсу,
групи 8.0352-а/п
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Голубєв Данило Давидович

Керівник к.ф.н., доц. Запольських С. П.
Рецензент к.ф.н., доц. Погонець В. В.

Запоріжжя – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно) – перша англійська

Освітньо–професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри теорії та
практики перекладу з англійської
мови**

Запольських С. П. _____

«___» _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

ГОЛУБЄВУ ДАНИЛУ ДАВИДОВИЧУ

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Офіційний телеграм канал Президента України – Володимира Зеленського та його переклад англійською мовою»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Запольських Світлана Петрівна, к.ф.н., доцент

затверджені наказом ЗНУ від «11» квітня 2023 року № 521-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи 30.11.2023 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту):

теоретичні засади дослідження перекладу текстів; особливості медіатекстів; текстові та медіаматеріали з україномовних телеграм каналів та їхній переклад англійською мовою.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) розглянути особливості перекладу медіатекстів українською мовою; 3) систематизувати види соціальних мереж; 4) проаналізувати поширені перекладацькі стратегії, що застосовуються для передачі сенсу медіатексту.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Запольських С. П. к.ф.н., доц.	09.06.2023	09.06.2023
Розділ 1	Запольських С. П. к.ф.н., доц.	02.09.2023	02.09.2023
Розділ 2	Запольських С. П. к.ф.н., доц.	01.10.2023	01.10.2023
Висновки	Запольських С. П. к.ф.н., доц.	30.10.2023	30.10.2023

6. Дата видачі завдання 09.06.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз;	лютий – квітень 2023	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2023	виконано
3.	Написання вступу	червень 2023	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	вересень 2023	виконано
5.	Написання практичного розділу	жовтень 2023	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2023	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2023	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	листопад–грудень 2023	виконано
9.	Захист	грудень 2023	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ Д. Д. Голубєв

Керівник роботи _____ С. П. Запольських

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ В. В. Погонєць

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 75 стор., 68 використаних джерел, 2 додатки.

Об’єкт дослідження: властивості мовлення та перекладу в контексті використання англійської та української мов у соціальних мережах.

Мета роботи: визначити структурно семантичні особливості перекладу текстів з офіційного телеграм каналу президента України

Теоретико-методологічні засади: специфіка перекладу інформаційноновинних текстів у контексті міжкультурної комунікації Білецької, теоретичні положення теорії перекладу Віне і Дарбельне і Карабанова,

Отримані результати: У роботі досліджено соціальні мережі та їх вплив на суспільство, визначено особливості медіатекстів, розглянуто структуру новин та аналізовано Телеграм канал президента Зеленського. Досліджено модель канадських лінгвістів Віне і Дарбельне щодо прямого та непрямого перекладу, підкреслено роль калькування, транспозиції, модуляції, адаптації, експлікації у перекладі текстів каналу. Також було виявлено, що прямим перекладом відтворюється інформативна складова повідомлення, що вербалізована географічними реаліями та власними іменами, а за допомогою непрямого перекладу передається експресивно забарвлена лексика.

Ключові слова: *соціальні мережі, медіатексти, інформаційно-новинні тексти, структура новин, Телеграм канал, прямий переклад, непрямий переклад, калькування, транспозиція, модуляція, адаптація, експлікація.*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 НОВИНИ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	6
1.1 Соціальні мережі: їхня характеристика та класифікація	6
1.2 Специфіка текстів соціальних мереж	12
1.3 Структурно-семантичні особливості інформаційно-новинних текстів соціальних мереж	16
1.4 Офіційний телеграм канал президента України – Володимира Зеленського – його прагматичні та структурно-семантичні особливості...	27
РОЗДІЛ 2 СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ КОНТЕНТУ ОФІЦІЙНОГО ТЕЛЕГРАМ КАНАЛУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ – ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО	36
2.1 Застосування способів прямого перекладу	36
2.2 Застосування способів непрямого перекладу	50
ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	84

ВСТУП

Сьогодні безліч користувачів мережі Інтернет систематично відвідують соціальні платформи для того, щоб продовжувати контактувати зі своїми близькими, ділитися власними думками, відео, фотографіями й обговорювати навіть їхнє повсякденне життя. Однією з найбільш популярних соціальних платформ для українських користувачів є Телеграм, який дає можливість приватного спілкування, а також дозволяє стати учасником Телеграм-каналів.

Використання окремих особливостей месенджера, особливо відсутність публічних коментарів під контентом та оперативність, анонімність, роблять Телеграм доволі популярним, як серед журналістів, так і серед фахівців інформаційних сервісів, політиків, парників тощо [Baker 2008].

Телеграм-канал президента України Володимира Зеленського був створений з метою правдивого інформування українського народу про події, які відбуваються в країні. Важливо те, що більшість таких повідомлень водночас передбачають й їхній український переклад.

Явище соціальних мереж досліджувалося у працях таких вчених, як Г. Батюк, А. Боднар, Т. Боць, Ю. Данько, В. Жугай, Р. Змисна, О. Кореньков, Є. Кулик, І. Марушкіна, Ж. Мина, І. Новосельський, О. Онищенко, О. Плющ, Б. Соліс, А. Турчин, Т. Фісенко та багатьох інших. Соціальні мережі в контексті лінгвістичних та перекладознавчих досліджень вивчалися такими науковцями, як О. Білецька, В. Богдан, І. Вдович, Л. Калужська, Т. Кузнєцова, У. Потятиник, О. Четверікова, О. Щепка, Я. Яненко та багатьма іншими. Особливої уваги також потребує аналіз особливостей перекладу текстів соціальних мереж.

Актуальність теми дослідження зумовлена загальними тенденціями перекладознавства до вивчення основних ознак новин у соціальних мережах в контексті сучасних лінгвістичних досліджень та визначення специфіки

перекладу контенту офіційного Телеграм каналу президента України – Володимира Зеленського.

Мета роботи – проаналізувати офіційний телеграм канал Президента України – Володимира Зеленського та особливості його перекладу англійською мовою.

Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію таких **завдань**:

1) розглянути явище соціальних мереж, а також їхню характеристику та класифікації;

2) визначити специфіку текстів соціальних мереж;

3) дослідити структурно-семантичні особливості інформаційно-новинних текстів соціальних мереж;

4) проаналізувати офіційний телеграм канал президента України – Володимира Зеленського – його прагматичні та структурно-семантичні особливості;

5) проаналізувати особливості застосування способів прямого перекладу;

6) дослідити специфіку застосування способів непрямого перекладу.

Об'єктом дослідження є лінгвальні і перекладацькі параметри англо-українських соціальних мереж.

Предмет дослідження нашої роботи становлять прагматичні, структурно-семантичні та перекладацькі особливості текстів Телеграм-каналу Володимира Зеленського англійською мовою.

Методи дослідження. Для реалізації мети та поставлення основних наукових завдань виділимо такі методи дослідження:

1) описовий метод – для класифікації та інтерпретації структурних і функціональних властивостей соціальних мереж та способів прямого та непрямого перекладу;

2) дедуктивно-індуктивний метод – для аналізу і синтезу наукових теорій і концепцій;

3) метод суцільної вибірки, за допомогою якого було зібрано фактичний матеріал дослідження;

4) зіставний метод спрямовано на встановлення спільних і відмінних рис між одиницями оригіналу і перекладу;

5) аналізу словникових дефініцій – для виявлення оточення слів та їх визначень у словниках;

б) кількісні підрахунки – для встановлення відсоткового співвідношення пар речень з нашої вибірки та визначення найбільш використовуваних способів прямого та непрямого перекладу текстів Телеграм-каналів Володимира Зеленського.

Наукова новизна роботи полягає в удосконаленні дослідження особливостей перекладу текстів українських Телеграм-каналів англійською мовою.

Теоретичне значення роботи полягає в подальшому дослідженні способів перекладу як складової частини перекладознавства. Основні положення та висновки сприяють глибшому розумінню суті перекладацьких трансформацій.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання в подальшому дослідженні особливостей перекладу українських текстів соціальних мереж англійською мовою. Результати нашого дослідження можуть бути застосовані в написанні наукових робіт та послужити базисом для створення методичних посібників.

Матеріалом дослідження слугувало 150 пар речень, які було виділено шляхом використання методу суцільної вибірки на матеріалі текстів Телеграм-каналу президента України – Володимира Зеленського.

Мета та завдання дослідження зумовили **структуру** нашої роботи, що складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок, використано 68 джерел.

РОЗДІЛ 1

НОВИНИ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1 Соціальні мережі: їхня характеристика та класифікація

З початку свого виникнення і набуття популярності соціальні мережі займали важливе місце у щоденному житті особистості, оскільки вони забезпечують зв'язок між людьми, незалежно від їхнього місцезнаходження. У зв'язку із введенням таких нових функцій, як поширення відео, музики, фото і документів, соціальні мережі остаточно закріпилися в п'ятірці найбільш відвідуваних сторінок у мережі Інтернет. Однак, разом із багатьма позитивними наслідками функціонування соціальних мереж також виокремлюють й негативні. Їхньою особливістю є те, що вони все більше здійснюють вплив на свідомість та мову користувачів [Ковалевич 2014, с. 118].

У цілому, Інтернет-мережа – це динамічне середовище, у котрому відбуваються зміни на різноманітних рівнях. Н. Грабар вивчає явище Інтернету як особливої галузі віртуального простору, котра сприяє взаємодії і додає можливості комунікації. Науковиця зазначає, що мережа Інтернет стала посередником з особливими властивостями, так званий світ, який був сформований Інтернет-спілкуванням зі своїми унікальними якостями [Boyd, Ellison 2007, p. 210].

У звіті «Цифрові технології 2020» (Digital 2020) зазначається наступне: «Зараз Інтернет використовують понад 4,5 мільярда людей, водночас кількість користувачів соціальних мереж перетнула позначку в 3,8 мільярда. Майже 60% населення світу вже користується Інтернетом, а останні тенденції свідчать про те, що до середини цього року більше половини всього населення світу використовуватиме соціальні мережі» [Digital 2020].

Однією із важливих складових Інтернет-мережі є соціальні мережі, поява та розвиток котрих сприяє формуванню нової культури та цілого суспільства. Такий спосіб комунікації виконує значну кількість функцій, дає людині можливість самореалізуватися, отримувати нову корисну інформацію. Проте, основною метою використання соціальних мереж є інтеграція та соціалізація, бажання до встановлення стосунків з іншими користувачами. Кожна функція соціальної мережі переплітається із комунікаційною та, зрештою, перетворюється в комунікацію [Турчин 2016, с. 206].

Якщо звертатися до історії створення соціальних мереж, то слід у першу чергу акцентувати увагу на тому, що термін «соціальна мережа» вперше був використаний соціологом Дж. Барнсом ще до виникнення Інтернету у 1954 році. У другій половині ХХ століття соціальні мережі почали розвиватися як наукова дисципліна та згодом стали ключовим поняттям у концепції *Web 2.0*. У сучасному розуміння соціальна мережа з'явилася у 1995 році у США у вигляді сайту *Classmates*, котрий став успішним проектом та вже з 2005 року соціальні мережі стали отримувати значної популярності у всьому світові, з'явилися «FaceBook», «MySpace», «LinkedIn», «Twitter» тощо [Боднар 2012, с. 82].

Сьогодні існує безліч визначень поняття «соціальна мережа». Так, учена Ю. Данько під соціальною мережею розуміє інтерактивний багатокористувацький веб-сайт, контент якого наповнюється самими учасниками мережі. Сайт складає автоматизоване соціальне середовище, яке дає можливість спілкуватися групі користувачів, які об'єднані спільним інтересом [Данько 2015, с. 204].

С. Вассерман тлумачить поняття соціальної мережі як соціальну структуру, яка складається з безлічі соціальних акторів (наприклад, окремих організацій або осіб) та сукупності дідичних зв'язків між такими суб'єктами [Wasserman 1994, p. 12].

Соціальною мережею також називають соціальну структуру, що об'єднує осіб з схожими вподобаннями, інтересами чи просто для пошуку і

спілкування нових знайомств. Головна мета створення соціальних мереж – це спілкування людей між собою, проте сьогодні можна бачити зовсім іншу картину: мережі переповненні непристойним та непотрібним матеріалом, що є однією з негативних сторін соціальних мереж [Онищенко 2013, с. 206].

Науковиця Ж. Мина зауважує, що однією з особливостей соціальних мереж є те, що вони охоплюють широку цільову аудиторію і забезпечують перехід від одностороннього спілкування, коли просто надається інформація, до двосторонньої, котра дає можливість створенню діалогу. Учена стверджує, що *Facebook* сьогодні – це найбільша соціальна мережа, котра має щомісячно приблизно два мільярди активних користувачів. Донедавна вік більшої частини користувачів коливався від 20 до 54 років [Новосельський 2020, с. 279].

Соціальні мережівикористовують 82% від всіх Інтернет-користувачів у світі – 1,2 млрд. користувачів. За останні декілька років кількість годин, котру люди провели в соціальних мережах, збільшилася втричі. У жовтні 2011 року використання соціальних мереж стало найбільш популярним заняттям серед Інтернет-аудиторії. З п'яти хвилин в Інтернеті одна проводиться в певній соціальній мережі. У березні 2007 року соціальні мережі займали у користувачів тільки 6% часу. Сьогодні відсоток користувачів соціальних мереж у світі коливається від 53% у Китаї до 98% в США [Батюк 2011, с. 112].

Таким чином, у сучасному світі комунікація між людьми значною мірою віртуалізувалось. Незалежно від того, наскільки добре розвинені в окремо взятій країні держуправління, можливості Інтернет-з'єднання та інфраструктура, рівень популярності соціальних мереж постійно зростає. Сформувалося покоління, котре сприймає віртуальну реальність як дійсне середовище перебування. Цей чинник вимагає коректування всіх практичних дій з управління та організації інформаційними ресурсами. Безперечно, останнє можливо лише за умов проведення та організації цілого ряду подальших наукових розвідок цієї нової форми соціальної комунікації [Змисна 2016, с. 150].

Варто також звернути увагу на проблему класифікації соціальних мереж, адже у всесвітній павутині існує безліч різноманітних соціальних мереж, котрі можна класифікувати за різними ознаками.

За доступністю виокремлюють наступні типи соціальних мереж:

- відкриті;
- закриті;
- змішані.

Сьогодні більша частина соціальних мереж цілком відкриті для усіх, хоча деякі проекти через власну бізнес-модель не передбачають публічності, а таким чином вони вже із самого початку створювалися закритими. Соціальні мережі змішаного типу розвиваються доволі погано: головним завданням у них є досягнення популярності такого рівня, як і у відкритих мереж, проте користувачам не подобаються різноманітні бар'єри, а тому вони достатньо неохоче приєднуються до таких соціальних мереж [Турчин 2016, с. 206].

Класифікуються соціальні мережі також і за географічним розміщенням на такі типи:

- соціальні мережі, котрі мають світове значення;
- соціальні мережі, котрі використовуються в окремо взятій країні;
- соціальні мережі, котрі використовуються в конкретній територіальній одиниці;
- соціальні мережі, котрі використовуються без регіональної приналежності.

За спрямуванням соціальні мережі поділяють на:

- професійні;
- особисті;
- тематичні.

Особисті соціальні мережі направлені на налагодження та підтримку вже наявних контактів, зокрема для пошуку нових. Професійні соціальні мережі спрямовані на побудову кар'єри та професійний розвиток. Тематичні соціальні мережі збирають аудиторію за конкретними інтересами: хобі, музика тощо.

Більш детальна класифікація за видами соціальних мереж виглядає наступним чином:

1. Соціальні мережі для комунікації (наприклад, *Facebook*). Цей вид був одним із перших, який запропонував персональний міні-сайт, що пізніше став відомий як профіль.

2. Соціальні мережі для обміну медіа контентом. Цей вид надає широкі можливості для обміну фото та відео. До них належать *Instagram, YouTube* тощо.

3. Соціальні мережі для колективних переговорів. В основу цього виду закладена потреба в обміні знань. Представники: *Quora, Reddit*.

4. Соціальні мережі для авторського запису. До цього виду належать сервіси для блогінгу, де користувачі публікують та створюють текстово-медійний контент. Представники: *Blogger, Twitter*.

5. Сервіси соціальних закладок – це сервіси, у яких користувач збирає в контент свою особисту бібліотеку, на котру можуть підписуватись інші учасники спілки. Представники: *Pinterest, Flipboard*.

6. Соціальні мережі відповідно до інтересів. Цей вид дозволяє здійснювати пошук однодумців і людей з подібними інтересами. Представники: *Goodreads, Friendster* [Соліс 2012, с. 6].

Сьогодні соціальні мережі набагато більшою мірою, ніж традиційні ЗМІ, визначають політичний та соціальний порядок денний, створюють новинні приводи, безконтрольно втручаються в повсякденне життя, наділяючи його максимальною транспарентністю. Соціальні мережі, на відміну від невіртуальних медіа, характеризує відносна свобода слова, свобода у висловленні власної точки зору фактично з будь-якого питання. У той же час ні влада, ані суспільство не сформувало дієвих механізмів контролю за таким утручанням. Внаслідок цього безліч громадських інститутів стають досить вразливими [Данько 2015, с. 205].

Учені Дж. Несбітг та П. Ебурдін висловлюють власні погляди щодо важливості соціальних мереж у політичній та соціальній галузі. Так, вони

стверджують, що сучасні інформаційно-комунікаційні технології значною мірою розвивають та підтримують демократичні процеси навіть за умов авторитарних систем, та що в умовах, коли комп'ютер збільшив могутність особистості, громадяни можуть більш ефективно стежити за діями своїх урядів, ніж уряди можуть стежити за діями громадян.

Науковці також передбачають те, що в міру розвитку інформаційно-комунікаційних технологій сучасне суспільство переходить від представницької демократії до демократії співучасті, у межах котрої найважливіші рішення, що стосуються життя громадян, прийматимуться в інтерактивному режимі за допомогою залучення до прийняття та обговорення рішень широких верств населення, спілкуючись між собою та з владою з різноманітних питань.

Соціальні мережі необхідно та можна ефективно використовувати в різноманітних галузях не лише з метою налагодження спілкування та контактів, а й з метою отримання інформації, взаємодії з науковцями, чиновниками та політиками, здійснення соціальної, наукової та політичної діяльності. Соціальні мережі називають так званим «віртуальним дзеркалом життя», у котрому знаходять відображення як повсякденні проблеми, які хвилюють сучасне суспільство, так і оцінки і думки самого суспільства в контексті актуальної проблематики.

Отже, Інтернет та соціальні мережі здійснюють вплив на формування нового суспільства та культури. Поняття «соціальна мережа» існувало ще до виникнення Інтернету, проте набуло власної популярності з появою соціальних мереж *Facebook* та *Twitter* у ері Web 2.0. Різноманітні визначення соціальних мереж акцентують увагу на їхню комплексність, інтерактивність, соціальні структури та спілкування за спільними інтересами. Водночас соціальні мережі не тільки забезпечують успішну комунікацію, ай стають місцем для негативного контенту, що вимагає значної уваги та відповідного регулювання.

Збільшення популярності соціальних мереж свідчить про віртуалізацію комунікації в сучасному світі. Соціальні мережі стали не лише невід'ємною частиною Інтернет-мережі, але й основним фактором визначення соціального та політичного порядку денного. Вони поділяються відповідно до різних ознак, зокрема таких, як доступність, географічне розташування тощо. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології, котрі слугують для підтримки соціальних мереж, здійснюють активний вплив на демократизацію та залученню громадян до політичного процесу. Водночас вони переформовують суспільство від представницької демократії до демократії співучасті, де громадяни мають більше можливостей взаємодії та впливати на прийняття рішень.

Сучасні соціальні мережі об'єднують різноманітні визначення, зокрема соціальні структури та інтерактивні веб-сайти. У зіставленні з традиційними ЗМІ, соціальні мережі мають право на свободу висловлювання, однак також можуть бути вразливими під час формування громадської думки.

1.2 Специфіка текстів соціальних мереж

Важливу роль у соціальних мережах відіграє інформація, яку вони висвітлюють. Саме ця інформація побудована у формі медіатекстів. Це стосується будь-яких соціальних мереж, незважаючи на те, які сфери вони представляють.

Основною теоретичною складовою медіа лінгвістики називають особливу концепцію медіатексту, котра висвітлюється майже у всіх дослідженнях медійного мовлення. Концепція медіатексту виходить за рамки знакової системи вербального рівня, наближаючись до семіотичного трактування поняття «текст», котре має на увазі поетапність будь-яких, а не лише вербальних знаків.

Перш за все наведемо декілька прикладів з найбільш загальних визначень тексту. З. Вайшенберг стверджує, що «... основною ознакою тексту є те, що його не виключають з реалізації в усній формі». Головне, як вважає науковець, що текст, який був виражений в письмовій чи усній формі, принципово можливо відтворити в тому ж вигляді [Вайшенберг 2011, с.35].

З одного боку, тексти повинні володіти характеристиками усній, живої мови, щоб розповідь легко сприймався на слух. З іншого – не можна не помітити, що журналісти використовують розмовний стиль. Навіть «живий, спонтанний тип мовлення прагне повністю злитися з розмовною мовою, але часто залишається на рівні усної публічної мови через специфіку умов зйомки і загальних завдань телепередачі» [Вайшенберг 2011, с. 28].

Як правило, одиницею медіатекстів є медіаповідомлення. Українські та закордонні дослідники приділяють значну увагу особливостям текстів сучасних медіаповідомлень, зокрема А. Мірзаджонов звертає увагу на «зміни у розумінні медіатексту в умовах конвергенції масмедіа» [Mirzajonov 2021, с. 24], а О. Четверікова стверджує, що «звернення до культурних, історичних подій є характерною рисою сучасного тексту мас-медіа і проявляється за допомогою використання цитат, алюзій, імен тощо» [Четверікова 2020, с. 70]. О. Щепка вважає, що «сучасний текст полістилістичний, він вийшов за межі книжних стилів, активно взаємодіє з розмовним, діловим мовленням, рекламними й ораторськими текстами» [Щепка 2018, с. 105]. Існує також слушна думка, що «поняття «медіатекст» включає в себе: публіцистичний текст, рекламний текст, мережевий текст тощо» [Богдан 2020, с. 16]. Багато науковців звертають увагу на важливість візуалізації сучасного медіатексту, оскільки «користувачі соціальних мереж все частіше використовують як зображення, так і текст, щоб висловити свою думку та поділитися своїм досвідом, замість того, щоб використовувати лише текст у звичайних соціальних мережах» [Zhao 2019, p. 97].

Вчені наголошують також на тому, як медіатекст висвітлює якості його автора та як він здійснює вплив на аудиторію [Berger 2020, с. 3] (звичайно,

якщо автора зазначено, оскільки в повідомленнях брендів та компаній у соціальних мережах конкретна особа як автор тексту найчастіше не вказується). О. Плющ зауважує, що в тексті «в єдине ціле інтегруються конструкти різної природи: фізичної (знаковий текст), соціальної (його автор) і ментальної (здум автора)» [Плющ 2018, с. 347], а Т. Кузнєцова акцентує увагу на тому, що «оцінка мас-медійного повідомлення залежить не тільки від його змісту, а й від ставлення споживачів інформації до автора чи видання, у якому подано цей матеріал. Ця ситуація зумовлена тим, що ще до знайомства з інформацією на реципієнта починають діяти такі соціально-психологічні чинники, як авторитет автора, престижність/непрестижність видання, які «приклеюють» апріорі визначений оцінний ярлик на непрочитаний матеріал» [Кузнєцова 2022, с. 146]. Вартими уваги є й погляди дослідників, котрі звертають увагу на «соціальну значущість медіатексту, його залежність від соціального досвіду, практики та людської взаємодії» [Shpak 2021, p. 10].

Специфіка комунікації в соціальних мережах полягає в тому, що писемні тексти, котрі створюють дописувачі та блогери, включають в себе риси усного мовлення, для прикладу, використовуються скорочення на синтаксичному та лексичному рівнях. Інтонаційні увиразнення і невербальні засоби спілкування, паралінгвістичні засоби комунікації (акцентування певних елементів у висловлювання, тембр голосу, дикція, міміка, жести тощо) не доступні у медіатекстах. У той же час для того, щоб забезпечити переконливість тексту, використовуються графічні еквіваленти (для прикладу, звертання чи формула ввічливості пишеться великими літерами), смайли:)) – сміх, ((– сум, :-)) – позитив, анімовані стікери тощо. Часто використовуються й синтаксичні структури, які властиві для усного мовлення (парцеляції, неповні речення тощо), розмовні (у тому числі просторічні) лексичні одиниці та форми слів, сленг тощо [Blumer 1966, с. 17].

Безліч девіацій (синтаксичні, лексичні, граматичні), пунктуаційні та орфографічні помилки – ці й інші ознаки час від часу простежуються у віртуальному середовищі, особливо у текстах соціальних мереж. Це може бути

пов'язано з падінням мовної культури, з низьким рівнем мовленнєвої культури значної частини населення, зокрема тих, хто створює контент для соціальної мережі та пише тексти, котрі з часом викладають на різних сторінках. У гонитві за популярністю сайту тексти пишуть зі значною швидкістю, а це здійснює негативний вплив на їхню якість. У ході створення повідомлень автори можуть спеціально спрощувати тексти чи відступати від норми, щоб бути ближчим до пересічного реципієнта. Водночас значна популярність соціальних мереж може призвести до лібералізації норм літературної мови. Самі норми не лише розширюють власні кордони, аз часом стають необов'язковими для дотримання [Walińska 1975, с. 6].

Найбільш поширеними в Інтернет-комунікації, зокрема в медіатекстах, є лексичні девіації. Лексичні норми, як правило, визначають коректність вибору лексичної одиниці та доречність її використання в тому або іншому значенні, поєднанні у відповідному контексті. Без дотримання лексичних норм взаєморозуміння між людьми досягти достатньо складно. Проте, автори часто порушують їх, використовуючи просторічні лексичні одиниці та вирази, котрі, на їхню думку, є більш експресивними. Так звана словотворчість, з одного боку, висвітлює явища сучасності, а з іншого – часто має забарвлення іронії. Спостерігається в медіа текстах також не завжди виправдана трансформація фразеологічних зворотів, не обходиться і без використання ненормативної лексики [Walińska 1975, с. 7].

Отже, у соціальних мережах основну роль відіграє інформація, яка представлена у формі медіатекстів. У медіалінгвістиці медіа текстом називається концепція, яка виходить за рамки вербальних знаків. У соціальних мережах медіа тексти, як правило, представлені медіаповідомленнями та характеризуються полістилістичністю та візуальністю. Комунікація в соціальних мережах складається з особливостей усного мовлення та графічних компонентів для збільшення рівня переконливості текстів. Популярність соціальних мереж також може здійснювати вплив на якість текстів через швидкість їхнього створення та можливі девіації від мовних норм.

1.3 Структурно-семантичні особливості інформаційно-новинних текстів соціальних мереж

Ключовою рисою медіа тексту вважається спрямованість на незавершеність, неоформленість, текст розглядається не як дещо завершене, але як процес, котрий не зупиняється. Процес змістоутворення відбувається в міру читання тексту – людина не лише перегортає книгу сторінку за сторінкою, вона за шаром відроджує текст, оголюючи приховані значення лексичних одиниць, другий, третій сенс написаного. У той же час активний і сам текст – взаємодіючи з читачем, він змінюється та живе. Ця характеристика властива саме інформаційно-новинним текстам, оскільки вони володіють такою якістю, як інформативність, передають аудиторії інформацію про події, котрі, як правило, безперервно знаходяться в русі та в розвитку. Новини за визначенням не можуть бути статичні, вони постійно змінюються; навіть одне і те саме повідомлення може подаватися абсолютно по-різному.

І. Вдович вважає, що найважливішою характеристикою інформаційно-новинних текстів є об'єктивна форма подачі інформації, яка висвітлює прагнення до де персоніфікації та нейтральності. Цим фактом пояснюється як відсутність авторства інформаційно-новинного тексту, так і колегіальність за способом написання тексту, що поширюється від імені групи людей: телекомпанії, редакції, інформаційного агентства тощо [Вдович 2021, с. 37].

Текст журналіста має певні відмінності від тексту художньої літератури і від наукового тексту спрямованістю на подачу подій в їхній актуальності. Більшість науковців акцентують увагу на тому, що новинна цінність тієї або іншої події визначається цілим рядом факторів: актуальність, новизна, психологічна чи просторова близькість до одержувача інформації, можливі наслідки для масової аудиторії, значимість, фактор людського інтересу тощо.

Щодо новинної цінності Д. Домінік пропонує власний варіант класифікації інформаційно-новинних повідомлень за змістом, котрий

базується на двох дихотомічних категоріях «hardnews – softnews», «Localnews – foreignnews», а також сталі тематичні блоки типу «бізнес», «політика», «спорт», «культура», «освіта»тощо. Категорія «Hardnews – softnews» представлена протиставленням повідомлень, які мають тверду фактологічну основу та відповідають на питання що, де, коли (*hardnews*), і повідомлень, сформованих на чиннику людського інтересу та спрямованих на те, щоб викликати здивування, співчуття, захоплення (*softnews*). Повідомлення типу «hardnews» найчастіше складають основу будь-якого новинного тексту, а повідомлення типу «softnews» доповнюють, «розбавляють» факти зверненням до загальнолюдських емоцій та цінностей.

Серед власне стильових та мовних особливостей інформаційно-новинних текстів, поєднання котрих відрізняє його від мови інших функціональних стилів, виокремлюють [Bell 1991, с. 388]:

- високий рівень стандартизації засобів, які використовуються. Великий відсоток клішованих та стійких висловлювань, різноманітні журналістські метафори, штампи, стандартні терміни та найменування тощо. Ця специфіка, у першу чергу, є характерною для інформаційно-новинних матеріалів та висвітлює бажання їхніх авторів сформуванню враження абсолютної неупередженості та об'єктивності;

- експресивність мови як спосіб привертання уваги реципієнта, висвітлення ставлення до інформації, яка передається, розміщення оцінних акцентів тощо, існування оцінних епітетів, прямих звернень до реципієнта тощо;

- широке вживання ідіоматичної лексики та образної фразеології (як літературної, так і просторічної, і розмовної), зокрема й «деформованих ідіом», ігри слів, каламбурів, прислів'їв і приказок (часто також в «деформованому вигляді»);

- насиченість найрізноманітнішими реаліями (політичного, суспільного та культурного життя), цитатами та алюзіями;

– звернення до низької, розмовної, ненормативної та сленгової лексики з метою висловлювання конкретного ставлення автора матеріалу, формування відповідного образу та стилістичного ефекту.

Важливо й те, що інформаційно-новинні тексти – це медіатексти, основне призначення котрих полягає в інформуванні аудиторії про соціально відомі події, зокрема факти й події, які відбуваються в країні та за її межами, повідомляти про явища дійсності та їхні властивості [Corner 1995, с. 119].

Соціолог та відомий аналітик преси А. Москаленко зауважує, що кожна новина характеризується подвійною природою. Це унікальний продукт, який виражає спробу усвідомити, що відбувається в суспільстві, а це – організаційний продукт, який висвітлює те, як медіа вирішили з ним поступити [Москаленко 1998, с.113].

Ю. Макарець подає наступне визначення досліджуваного явища: «Інформаційно-новинний текст – це повідомлення, в якому представлений сучасний погляд на дійсність щодо конкретного питання, події чи процесу. В новини простежуються важливі для індивіда або суспільства зміни, які подаються в контексті загальноприйнятого або типового» [Макарець 2010, с.165].

Інформаційно-новинні тексти також трактуються як вид журналістських творів, у котрих поширюються звістки про суспільно значиму, актуальну інформацію [Потятиник 2010].

М. Яцимірська стверджує, що відома подія чи новина має ряд характеристик, серед котрих слід відзначити [Все, що треба знати про телеграм]:

- трагічність, драматизм, конфліктність, боротьба інтересів, видовищність тощо. До цієї категорії включаються катастрофи, війни, теракти тощо. Перераховані події стають першими сюжетами інформаційно-новинних текстів глобальних мереж;

- несподіванка (стихійні лиха, терористичні акти, катастрофи тощо). Події, котрі завжди відбуваються «раптом», неоднозначність події, нові деталі

того, що відбувається, компоненти розслідування, детективні сценарії тощо. Чинник неоднозначності у тлумаченні подій світового значення не менш важливий. Для прикладу, розслідування причин війни в Іраці в 2003 році, припущення того, що президент США Дж. Буш-молодший та прем'єр-міністр Великобританії Т. Блер фальсифікували дані спецслужб для вирішення конфлікту;

- «Історія з продовженням»: поетапно розвивається подія з компонентами непередбачуваності, для прикладу, військові конфлікти в Чечні, Косово, інтервенції в Сомалі, Афганістані тощо;

- ньюсмейкер (*newsmaker*) – головна особа сюжету; подія, яка розвивається навколо головного персонажа. Заяви президента США, скандали навколо авторитетних осіб, поїздки Папи Римського, інтерв'ю з дипломатами, політиками, главами корпорацій майже завжди стають важливими подіями [Яцимірська 2007].

Варто звернути увагу на структуру новин. Як правило, вони пишуться згідно з класичною схемою перевернутої піраміди. Ця форма передбачає використання найважливішої інформації на початку повідомлення, а потім розміщуються все менш та менш важливі деталі.

Конструкція новин передбачає, що абзаци можна легко відкинути, починаючи з кінця повідомлення, однак від того загальний зміст новинного повідомлення ніяк не змінюється. Ідеальною формою повідомлення є форма, коли кожний новий абзац стає розширеним доповненням попереднього.

Загальна структура новини: (Заголовок) – Лід – Сублід – Параграфи (+ роз'яснювальні абзаци) – Бекграунд (Рис. 1.1) [Марушкіна, с. 9].

Загальна структура новини

Важливо й зважати на наступні правила структурування інформації у новинній статті:

1. Заголовок передає суть новини дієвим прямим та коротким реченням. Як правило, у заголовку надається відповідь на запитання: хто та що зробив? Заголовок повинен бути унікальним, зокрема для того, щоб певна новина не загубилась серед іншої інформації. Це досить непросто зробити, коли про подію пишуть всі [Марушкіна, с. 10].

2. Лід передає основну інформацію. Лід – це основний структурний компонент інформаційного повідомлення [Марушкіна, с. 11].

3. Сублід. Часом буває важко вмістити в три рядки ліда всі компоненти. У таких випадках необхідно перемістити в другий абзац компоненти, які уточнюють ситуацію, проте не знайшли власного місця в ліді [Марушкіна, с. 16].

4. Джерела. Новина повинна обов'язково включати в себе джерело, звідки її було отримано (атрибуцію). Джерело повинне бути максимально точним. Оцінки, припущення та коментарі повинні бути процитовані в такий саме спосіб, як і повідомлення про подію [Марушкіна, с. 17].

5. Цитування і лапки. Загальне правило щодо використання цих елементів: в лапках можна давати лише ті слова, котрі абсолютно точно були сказані відповідною особою. Переказ, інша конструкція реально виголошених фраз, висновок, котрий логічно випливає зі сказаного, не можна подавати в лапках [Марушкіна, с. 22].

Якщо звернути увагу на особливості структури інформаційно-новинних текстів, то варто взяти до уваги те, що матеріал онлайн-новин розпочинається із заголовка, після нього розміщений ліда бо ввідний абзац, а вже після цього – текст. Заголовок не тільки акцентує увагу на темі, а й інформує про рему (ядро) повідомлення, тобто про те, заради чого готувався матеріал [Кулик 2015, с. 12]. У початковому абзаці, тобто в ліді, дещо детальніше, ніж у заголовку, викладено головні елементи події: повідомлено, де та що відбулося, просто розширено заголовок чи уточнено деталі того, що заявлено в ньому. Створюється враження, що в ліді головні елементи подій узагальнюються. Це дозволяє довідатися про зміст новин досить швидко.

Текст новин, як і самі новини загалом, сформований таким чином, що факти розміщені в порядку зниження важливості, від найважливіших до менш важливих. Таку техніку подання матеріалу дослідник Інтернет журналістики Р. Крейг називає перевернутою пірамідою [Крейг 2007, с.129]. Саме така структура новин допомагає розгорнути зміст заголовка, передати повідомлення найбільш ефективно та швидко, а таким чином, є доцільним способом організації інформації.

Варто акцентувати увагу й на тому, що лексичний матеріал новинних повідомлень найчастіше систематизований за тематичною рубрикацією новин. Це дозволяє чітко окреслити, яку лексику найчастіше використовують у певній рубриці.

Як відомо, інформаційно-новинні тексти є складовими медіадискурсу. Існують різні найменування медіадискурсу: масмедіальний дискурс, дискурс масмедіа, масово-інформаційний дискурс. Зазначені визначення часто використовуються як синонімічні.

Найважливішою властивістю інформаційно-новинних текстів є об'єктивна форма подачі інформації (*impartiality*), що відображає прагнення до нейтральності, деперсоніфікації. Цим фактом пояснюється як відсутність авторства інформаційно-новинного тексту, так і колегіальність за способом написання тексту, що розповсюджується від імені групи людей: редакції, телекомпанії, інформаційного агентства.

Інформаційно-новинний текст є завжди нейтральним і деперсоніфікованим. Це зазначає у своїй книзі Ч. Коутс «Новини на екрані. Керівництво для тележурналістів», висвітлюючи азбучні вимоги щодо підготовки тексту, які виражаються трьома поняттями – точність, ясність, стислість [Bell 1991, с. 57]. Учений пояснює це прагненням до об'єктної подачі інформації, які відповідно мають наступні ознаки:

- значна кількість лексичних з'єднань, дієслівних і іменних словосполучень;
- значна кількість цитат і посилань на різні джерела інформації;
- значна кількість клішованих словосполучень;
- значна кількість культурно-маркованих слів, географічних реалій, власних імен, що зумовлюють різні способи перекладу, зокрема описовий переклад та метод транскрибування.

Варто наголосити на тому, що у друкованих ЗМІ форматне структурування інформаційно-новинних матеріалів підпорядковане принципу створення максимальної зручності для читачів (*reader-friendly*). Більшість новинних повідомлень представлено як в короткому, так і в розгорнутому вигляді, при цьому список коротких повідомлень зазвичай розташовується на перших шпальтах газети і оформляється у вигляді рубрик «news in brief», «news bulletin», «world news», «businessnews» тощо залежно від конкретного видання.

У цілому, інформаційно-новинні тексти характеризуються сталою структурою. Так, більшість новинних текстів утворюються відповідно до принципу, який відомий в англійській журналістиці під назвою «the

inverted pyramid» (перевернута піраміда), де вся важлива та водночас найцінніша інформація повідомляється на початку тексту, у той же часосновна інформаційна навантаження припадає на першу фразу фактично включає в себе всі найважливіші елементи повідомлення в концентрованому вигляді.

Таким чином, ключова особливість інформаційно-новинного формату полягає в певному співвідношенні тексту, звукового оформлення та відеоряду, у той же час власне текстова частина характеризується стійкими ознаками на рівні мови.

Інформаційно-новинний текст реалізується в просторі дискурсу ЗМІ, виконуючи роль комунікативного посередника між масовим читачем та автором-журналістом.

Багато дослідників медіа текстів зауважують, що аналіз конкретного матеріалу – українських та англійських інформаційно-новинних текстів в пресі, на телебаченні та радіо, при деяких, інколи доволі істотних стильових розбіжностях, спричинених техніко-форматними можливостями окремих ЗМІ, підтверджує збереження всіх основних ознак інформаційно-новинного тексту. У плані структури чиморфо-синтаксису до таких ознак українськомовного та англійськомовного інформаційно-новинного тексту включаються наступні:

- переважання дієслівних словосполучень;
- широка поширеність пасивних форм і конструкцій;
- значна кількість лексичних поєднань або складних слів;
- більшість синтаксичних сполучень, що зустрічаються в інформаційно-новинних текстах, складаються, як правил, з двох або трьох компонентів (наприклад, *new monetary system, common agricultural policy*), а самі ці компоненти не володіють складною внутрішньою структурою;
- в синтаксичні поєднання найбільш поширеного типу – словосполучення, побудованих за моделлю прикметник + іменник.

Таким чином, в інформаційно-новинних текстах відбувається посилення ролі дієслова, адже зміст новинного тексту зводиться перш за все до переліку

різноманітних подій, які мали місце в реальності. Дієслово містить в собі предикацію, тобто служить способом вираження зв'язку висловлюваного з реальністю. Саме тому в інформаційно-новинних медіатекстах дієслівні словосполучення займають найбільш вагоме місце.

Ці повідомлення, будучи абсолютно самостійними медіатворами, мають на морфо-синтаксичному рівні багато безособових конструкцій та пасивних дієслівних форм. Ця риса новинного тексту пов'язана з бажанням максимально об'єктивної подачі інформації. На посиленні ролі пасиву (*passive voice*) в новинних медіа текстах наголошують і безліч англомовних науковців, говорячи про подальшу «пасивізацію» (*passivization*) мови новин.

У той же час інформаційно-новинним текстам властивий ряд властивостей, що визначають їхні форматні та мовностилістичні ознаки. Серед лексичних елементів інформаційно-новинних текстів відзначається підвищений ступінь способів вираження, які реалізуються за допомогою вживання спеціальної лексики різноманітних сфер знань, власних імен, аббревіатур тощо. Наявність культуроспецифічних одиниць, які позначають явища та предмети, властиві саме для конкретної культури, також є відмінною ознакою інформаційно-новинного тексту. У той же час інформаційно-новинні тексти наповнені текстоутворюючими компонентами, до котрих належать слова-зв'язки, посилання на джерела інформації, словосполучення для введення цитат, цитування тощо. Такі тексти висвітлюють поточні зміни в житті суспільства, підтримують та створюють інформаційну картину світу, тобто повідомлення про явища дійсності подаються в медіатексті як наслідок осмислення цієї дійсності через призму свідомості автора тексту. Таким чином, інформаційно-новинні тексти формують у свідомості вже упорядкований, структурований, тематично організований когнітивний аналог реальності.

В інформаційних жанрах, котрі максимально доступні та зрозумілі якнайбільшій аудиторії, в основному переважає загальноживана лексика. У той же час нейтральна лексика в інформаційно-новинних текстах призначена для

безоцінного, констатуючого, нетермінологічного позначення предметів, понять повсякденного життя. Вона позбавлена соціальних та емоційних оцінок, експресії.

Через свою взаємопов'язаність та гіпертекстуальність інформаційно-новинні тексти наповнені текстоутворюючими компонентами, до котрих належать слова-зв'язки, посилання на джерела інформації, цитування й словосполучення для введення цитат. Не менш важливу роль в текстах новин відіграють синоніми. Вони допомагають уникнути повторень чи тавтології та роблять повідомлення красномовнішим. Антоніми в текстах новин виконують роль протиставлення, підкреслюючи несумісність певних об'єктів чи подій і різницю між ними.

Серед власне стильових та мовних особливостей мови медіа, поєднання котрих відрізняє його від мови інших функціональних стилів, називають:

- експресивність мови як спосіб привертання уваги читача, вираження ставлення до інформації, що передається, розстановки оцінних акцентів;
- використання різних художніх засобів, образної фразеології та ідіом, гри слів, каламбурів, прислів'їв і приказок;
- звернення до розмовної, низької і ненормативної лексики, сленгу з метою висловлювання певного ставлення автора матеріалу, створення певного образу і стилістичного ефекту.

Культуроспецифічна тематика відіграє важливу роль у загальному обсязі інформації, адже саме тут реалізується категорія культурної унікальності, котра настільки важливою в когнітивному аспекті вивчення інформаційно-новинних текстів в контексті міжкультурної комунікації.

Водночас нейтральна лексика в інформаційно-новинних текстах призначена для безоцінного, констатуючого, нетермінологічного позначення предметів, понять повсякденного життя, явищ природи, періодів життя людини та станів її життєдіяльності, мір довжини, відрізків часу, ваги, обсягу тощо. Вона позбавлена експресії, емоційних і соціальних оцінок [Corner 1995, с. 117].

Отже, медіатексти характеризуються процесуальністю та незавершеністю. Інформаційно-новинним текстам властиві стилістичні та мовні особливості, зокрема високий рівень стандартизації, експресивність мови, використання образної фразеології та ідіоматичної лексики. Структура новин побудована відповідно до схеми перевернутої піраміди, де найосновніша інформація розміщена на початку. Лексичний матеріал новин систематизований за тематичною рубрикацією, що визначає лексичні особливості у різних рубриках. Інформаційно-новинні тексти є провідними компонентами медіадискурсу, зокрема характеризуються деперсоніфікацією та об'єктивністю подачі інформації. Журналістський стиль інформаційно-новинних текстів характеризується високим рівнем стандартизації лексичних засобів, а також насиченістю реаліями та експресивністю. Значну увагу приділяється об'єктивності форми подачі інформації, відсутності авторства і колегіальності у способі написання тексту. Інформаційно-новинні повідомлення вирізняються не тільки актуальністю та новизною, а й спробою вираження різноманітних сторін подій. Такі тексти відіграють провідну роль у процесі формування суспільної свідомості та зумовлюють інформування громадськості про провідні події в світі. Загальна структура новини складається з наступних провідних компонентів: (Заголовок) – Лід – Сублід – Параграфи (+ роз'яснювальні абзаци) – Бекграунд. Інформаційно-новинний текст характеризується нейтральністю та деперсоніфікованістю, вирізняючись об'єктивною подачею інформації та використанням безлічі характерних ознак. Форматне структурування інформаційно-новинних матеріалів в засобах масової інформації адаптоване до створення максимальної зручності для реципієнтів, часто представлено у вигляді коротких повідомлень рубрик. Загалом, інформаційно-новинний текст характеризується сталою структурою та чітким співвідношенням тексту, що визначає його роль як комунікативного посередника між читачем та автором-журналістом у просторі дискурсу мас-медіа.

1.4 Офіційний телеграм канал президента України – Володимира Зеленського – його прагматичні та структурно-семантичні особливості

У нашій роботі акцентуємо увагу на особливостях такої соціальної платформи, як Телеграм. Сьогодні в Україні цією соціальною платформою користуються молоді особи віком від 18 до 34 років.

Відповідно до статистики більша частина користувачів Телеграм має вищу освіту чи ще навчається. Досить часто вони працюють в галузі ІТ, мають виробничі спеціальності чи працюють у сфері PR та маркетингу [ТЯЕТЗІПВІ].

Відповідно до травневого опитування КМІС, 65,7 % опитаних читають новини саме у Телеграмі. Сьогодні власні Telegram-канали мають усі голови військових адміністрацій, мери міст і багато органів влади різних рівнів. Вони спілкуються із народом своєї країни через цей месенджер практично в режимі реального часу. «Навіть президент Зеленський щовечора публікує в Telegram відео з підсумками дня для українців» [ЯФТЗАТКМ. ДЗРД].

Слід звернути увагу на те, що Телеграм канали перш за все привертають увагу через інформацію, яку вони пропонують для користувачів. Проте, сьогодні досі немає чіткої класифікації або підходів щодо формування критеріїв для Telegram-каналів. Водночас опитані в рамках дослідження медіаексперти категоризують їх за:

- тематикою (розважальні та новинно-політичні);
- прозорістю джерел (анонімні та офіційні);
- принципом роботи з інформацією: для прикладу, дотримання стандартів (немедійні та медійні).

Медіаексперти виокремлюють ряд ризиків для інформаційної безпеки України, котрі виникають через користування Telegram:

- дезінформація;
- непрозорість коду Telegram, тобто виникає ризик для безпеки персональних даних користувачів мережі;

- клонування Росією чат-ботів, якими українці користуються у Telegram, що створює ризик заволодіти особистими даними;

- не існує юридичних можливостей здійснювати вплив на поширення протиправного контенту [ЯФТЗАТКМ. ДЗРД]

Офіційні телеграм-канали ведуть прес-служби Президента України, депутатів Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, окремі політики. Телеграм-канали політиків вживаються не як основні, а як додаткові інструменти поширення певної інформації. Такими каналами користуються політики, посадовці, лідери громадської думки, експерти та багато інших.

Сьогодні кількість громадян, котрі переглядають Telegram-канали політиків, є доволі незначною порівняно з аудиторією телебачення, інтернет-сайтів, сторінок у мережі Фейсбук. Однак, такий канал спілкування з громадянами динамічно вдосконалюється, тому не брати його до уваги не можна.

Телеграм-канал Володимира Зеленського передбачає використання фото та відеоматеріалів, а також великої кількості текстових повідомлень.

Назва каналу – “Zelenskiy. Official”.

Опис каналу: «Офіційний канал Президента України - Володимира Зеленського. The official channel of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyu».

Президент України подає інформацію від власного імені, повідомляючи про всі дії та кроки, які здійснює на своїй посаді. У процесі аналізу його Телеграм-каналу було виявлено використання хештегів (наприклад, #ШеврониГероїв, #ФормулаМиру, #СилаДронів, #ChevronsofHeroes), проте варто наголосити на тому, що не кожен допис включає їх.

Володимир Зеленський подає інформацію як українською, так і англійською мовами. Проте, не кожне повідомлення має обидва варіанти висвітлення інформації. Таким чином, поділимо дописи на такі основні групи:

- повідомлення тільки українською мовою, наприклад:

На Запоріжжі провів нараду щодо будівництва фортифікаційних споруд.

Обговорили питання фортифікаційного облаштування опорних пунктів, спорудження укріплень на основних оборонних рубежах. Це Авдіївський, Мар'їнський, Куп'янсько-Лиманський напрямки, а також прикордонні регіони, що межують із Росією та Білоруссю.

Окремо поспілкувалися щодо залучення ресурсів, фінансування будівництва фортифікацій і форматів співпраці з приватним бізнесом.

Належне облаштування оборонних рубежів має стати пріоритетним питанням, зокрема у фронтових областях.

- повідомлення тільки англійською мовою, наприклад:

Today, I chaired an important and challenging meeting of the Supreme Commander-in-Chief's Staff. Concerning not only the current situation on the front, although that was, as always, one of the main points.

Our defensive, our offensive actions. Avdiivka, Donetsk direction, Maryinka, Kupiansk direction, southern directions. A significant part of today's meeting was dedicated to a complex of issues for which our soldiers and the entire society expect fair answers. This includes mobilization and demobilization, rotations in the Armed Forces of Ukraine. Issues regarding conscripts who were called to service before the start of the full-scale invasion.

Of course, special attention was given to the situation with the work of the medical military commissions and military enlistment offices. What soldiers talk about, what commanders discuss must be resolved. Today, there were initial reports on this from Commander-in-Chief Zaluzhny, Minister of Defense Umerov, Minister of Internal Affairs Klymenko, Minister of Health Liashko, and Chief of the General Staff Shaptala. I expect a more thorough analysis of each of these issues by both the government and the military and concrete proposals for state decisions.

I thank everyone who cares about Ukraine and Ukrainians! I thank each and every one who fights for the country and works for Ukrainian interests! Glory to Ukraine!

- повідомлення українською та англійською мовами, наприклад:

Сьогодні увесь день – у наших південних областях. Спочатку – Одеса та область, потім – Миколаїв, потім – Херсон. Багато питань, і майже всі – про безпеку, про захист нашої держави, про захист наших людей.

Дякую всім, хто дбає про нашу державу, наших людей! Дякую тобі Одеса, Миколаїв, Херсон – дякую вам за цей день.

Слава нашому міцному народу! Слава Україні!

Today is entirely dedicated to our southern regions. First, Odesa and the region, then Mykolaiv, and afterwards, Kherson. Many issues were raised, almost all of them concerning security, protection of our state and people.

I thank everyone who cares about our country and our people! Thank you, Odesa, Mykolaiv, Kherson. Thank you for this day.

Glory to our strong people! Glory to Ukraine!

Текстам каналу може передувати відеоматеріал, який відповідає темі. Відеоматеріал також поділимо на два типи:

- особисте звернення Володимира Зеленського;
- виступи важливих персон;
- демонстрація певних подій.

Досить часто під відеозверненням Володимира Зеленського подається короткий виклад інформації українською або англійською мовою. Було також виявлено дописи, після яких подається посилання на повну версію відеозвернення (наприклад, «Дивитися (<https://bit.ly/40CT93m>) повну версію»).

Під дописами також реакції читачів, час публікації повідомлення та кількість переглядів.

У процесі аналізу Телеграм-каналу Володимира Зеленського також було виявлено наступне:

1) на Телеграм-каналі переважають такі типи повідомлень: текстові, фотографії та відео. Спостерігається часте використання поєднання двох типів повідомлень, наприклад, текстового і відео або текстового і фотографії;

2) тематика повідомлень:

- інформаційно-новинна;
- у більшості випадків висвітлюється питання російсько-української війни;
- інформація, яка подається, є послідовною та відповідає очікуванням цільової аудиторії;

3) мовний стиль: Володимир Зеленський використовує формальну мову, відображаючи власні хвилювання та надії щодо подальших подій в Україні;

4) взаємодія з аудиторією: автор Телеграм-каналу не взаємодіє з своєю аудиторією, адже цей канал не дає можливості коментувати висвітлені питання, а тільки реагувати на них за допомогою смаглів.

Відповідно до структурно-семантичних особливостей, тексти Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського наділені наступними ознаками:

– використання дієслівних та іменних словосполучень:

Без сумлінної роботи ДСНС просто не уявити нормального життя, не врятувати багатьох людей. – Without the diligent work of the SES, it is simply impossible to imagine a normal life and save many people .

Є й нові пакети підтримки України – наших воїнів. – There are also new packages of support for Ukraine – for our warriors.

У наведених прикладах спостерігається використання таких прикладів дієслівних та іменних словосполучень: *не уявити нормального життя – to imagine a normal life, не врятувати багатьох людей – save many people, нові пакети – new packages.*

– використання клішованих словосполучень:

Це власне те, що становить сутність роботи працівників служби – безпосередня допомога людям. – This is, in fact, what makes up the essence of their work - direct assistance to people.

Наведений приклад демонструє використання такого клішованого словосполучення у тексті перекаду, як *makes up the essence*, яке характеризується незмінністю вживання.

– використання географічних реалій та власних імен:

Максимум уваги – на донецькі напрямки. – Maximum attention is paid to Donetsk directions .

Зокрема, Авдіївка. – In particular, Avdiivka.

Харківщина – Куп'янський напрямок. – Also Kharkiv region and Kupyansk direction .

Лідерами в її організації є Німеччина та Франція, і я дякую за таке лідерство. – The leaders in its organization are Germany and France.

Найближчим часом очікую звіт міністра оборони Умерова за результатами цього «Рамштайну». – In the near future, I expect Defense Minister Umerov to report on the results of this Ramstein .

Як і завжди, Головком, командувачі за напрямками доповіли щодо оперативної ситуації: Куп'янськ, Лиман і всі донецькі напрямки, південь. – As always, the Commander-in-Chief and each sector commanders reported on the operational situation. Kupiansk, Lyman, and all Donetsk directions, south .

95-та окрема десантно-штурмова бригада – солдат Андрій Мінасов. – The 95th Separate Airborne Assault Brigade – Soldier Andriy Minasov .

Наведені речення включають в себе такі культурно-марковані слова: географічні реалії: *донецькі напрямки – Donetsk, Авдіївка – Avdiivka, Харківщина – Kharkiv region, Куп'янський напрямок – Kupyansk direction, Німеччина – Germany, Франція – France, Куп'янськ – Kupiansk, Лиман – Lyman*; власні назви: *Умеров – Umerov, Рамштайн – Ramstein, Головком – the Commander-in-Chief, Андрій Мінасов – Andriy Minasov.*

У плані структури чи морфо-синтаксису інформаційно-новинні тексти Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського характеризуються наступними ознаками:

- переважання дієслівних словосполучень:

*Дякую всім, хто **обрав** цей шлях допомоги. – I **am grateful** to everyone who **has chosen** this path of direct assistance to people .*

*Народ, який **бореться**, точно **вистойть**. – The people that **is fighting** will **definitely survive**.*

*Дякую всім, хто з Україною на цьому шляху, всім, хто **служить і працює** заради нашої держави й людей. – I **thank** everyone who is with Ukraine on this path, everyone who **serves and works** for the sake of our country and people .*

Як бачимо, у наведених прикладах спостерігається використання значної кількості дієслів, зокрема таких, як дякую – *am grateful*, обрав – *has chosen*, бореться – *is fighting*, вистойть – *will survive*, служить – *serves*, працює – *works*.

- використання синтаксичних поєднань найбільш поширеного типу – словосполучення, побудованих за моделлю прикметник + іменник:

*Наш **шлях нелегкий**, наша боротьба триває, але ми знаходимо в собі сили й витримку, щоб рухатися вперед і досягати результатів. – Our path is not easy, our struggle continues, but we find the strength and endurance in ourselves to move forward and achieve results .*

Наведене речення включає в себе використання такого словосполучення, яке було утворено за моделлю «прикметник + іменник»: *шлях нелегкий – path is not easy*. Варто звернути увагу на те, що тут відбулася перестановка компонентів, тобто зазначена модель отримує форму «іменник + прикметник».

Серед власне стильових та мовних особливостей текстів інформаційно-новинних повідомлень Телегам каналу Володимира Зеленського переважають наступні:

- використання експресивно забарвленої лексики:

*Дякую, солдате, за **результативність!** – Thank you, soldier, for your **effectiveness!***

***Важливі результати.** Дякую за них. – These are **important results**, and I **am grateful** for them .*

Сьогодні відбулось чергове засідання у **форматі «Рамштайн»** – уже сімнадцяте. – *Today a regular meeting in **the Ramstein format** was held – the 17th one already.*

Дякую кожній країні, яка бере участь у цих зусиллях – у тому, що дає можливість нашим містам і селам бути **більш захищеними** від російських ударів. – *I am grateful for this leadership. I am also grateful to every country that participates in these efforts, which enable our cities and villages **to be more protected** from Russian attacks.*

Наведені приклади демонструють використання такої експресивно забарвленої лексики, як *нові результати – new results, протидія ворожим операціям і колаборантам – countering enemy operations and collaborators, важливі результати – important results, дякую – am grateful, thank you, формат «Рамштайн» – the Ramstein format, більш захищений – to be more protected, результативність – effectiveness*. За її допомогою новинні повідомлення наділяються емоційним відтінком, що здійснює глибоке враження на реципієнтів.

- використання метафор:

Дякую всім, хто дбає про нашу державу, усім, хто воює та працює заради України й українців, усім, хто **додає своєї сили** спільній силі нашої держави. – *I thank everyone who cares about our country, everyone who fights and works for Ukraine and Ukrainians, everyone who **adds their strength** to the common strength of our country .*

Поки не все можна розповідати публічно, але **український повітряний щит** стає сильнішим буквально щомісяця. – *Not everything can be said publicly yet, but **Ukraine's sky shield** is getting more powerful literally every month.*

У цих реченнях спостерігається використання таких метафор, як *додавати своєї сили – adds their strength* та *український повітряний щит – Ukraine's sky shield*. Наведені приклади характеризуються непрямим значенням.

Варто зауважити, що повідомлення, які подаються на Телеграм каналі Володимира Зеленського характеризуються взаємопов'язаністю та гіпертекстуальністю. Кожне наступне повідомлення певною мірою впливає із попереднього, адже у сукупності вони складають єдине ціле та виконують спільну мету – хронологічного інформування населення про події, які відбуваються в Україні та за її межами.

Отже, у процесі роботи було проаналізовано особливості Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського. Було з'ясовано, що Володимир Зеленський подає інформацію як українською, так і англійською мовами, тому новинні повідомлення було поділено на такі основні групи: 1) повідомлення тільки українською мовою; 2) повідомлення тільки англійською мовою; 3) повідомлення українською та англійською мовами. Матеріал каналу також було поділено на такі типи: 1) особисте звернення Володимира Зеленського; 2) виступи важливих персон; 3) демонстрація певних подій. Відповідно до структурно-семантичних особливостей, тексти каналу характеризуються наступними ознаками: використання дієслівних та іменних словосполучень; використання клішованих словосполучень; використання географічних реалій та власних імен; переважання дієслівних словосполучень; використання синтаксичних поєднань найбільш поширеного типу – словосполучення, побудованих за моделлю прикметник + іменник. Власне стильовими та мовними особливостями текстів повідомлень Телеграм каналу Володимира Зеленського є наступні: використання експресивно забарвленої лексики та використання метафор.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ КОНТЕНТУ ОФІЦІЙНОГО ТЕЛЕГРАМ КАНАЛУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ – ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО

2.1 Застосування способів прямого перекладу

Більшість номенклатур ґрунтується на моделі, котра була запропонована канадськими лінгвістами Ж. Віне та Ж. Дарбельне [Vinay, Darbelnet 1995, с. 30-42]. Ця модель передбачає виділення двох стратегій прямого і непрямого перекладу, у межах котрих функціонують перекладацькі трансформації.

У процесі аналізу специфіки перекладу текстів офіційного Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського було виявлено, що тут використовуються такі два основні способи: прямий та непрямий переклад. Перш за все варто розглянути детальніше те, що мається на увазі під цими поняттями.

Лінгвіст Е. Гатт, намагаючись сформуванати єдину теорію функціонування перекладу на основі теорії релевантності (Д. Спербера та Д. Вілсона), виокремлює прямий (*direct*) переклад, тобто такий, що є «цілковито подібний у тлумаченні до оригіналу» і непрямий (*indirect*), тобто той, котрий «зберігає лише адекватну схожість з оригіналом у релевантних аспектах» [Gutt 1990, с. 20].

Слід звернути увагу на те, що Е. Гатт прямий та непрямий переклад називає «перекладацькими стратегіями», вибір котрих залежить від рішення перекладача про потребу або її брак експлікувати у процесі перекладу (непрямий переклад) авторські імплікації тексту оригіналу [Dong 2012, с. 43]. Е. Гатт та К. Донг стверджують, що вживають цей термін у схожому значенні до того, у котрому його використовували Ж. Дарбельне та Ж.-П. Віне, протиставляючи буквальному (*literal*) перекладу. Вони зауважують, що

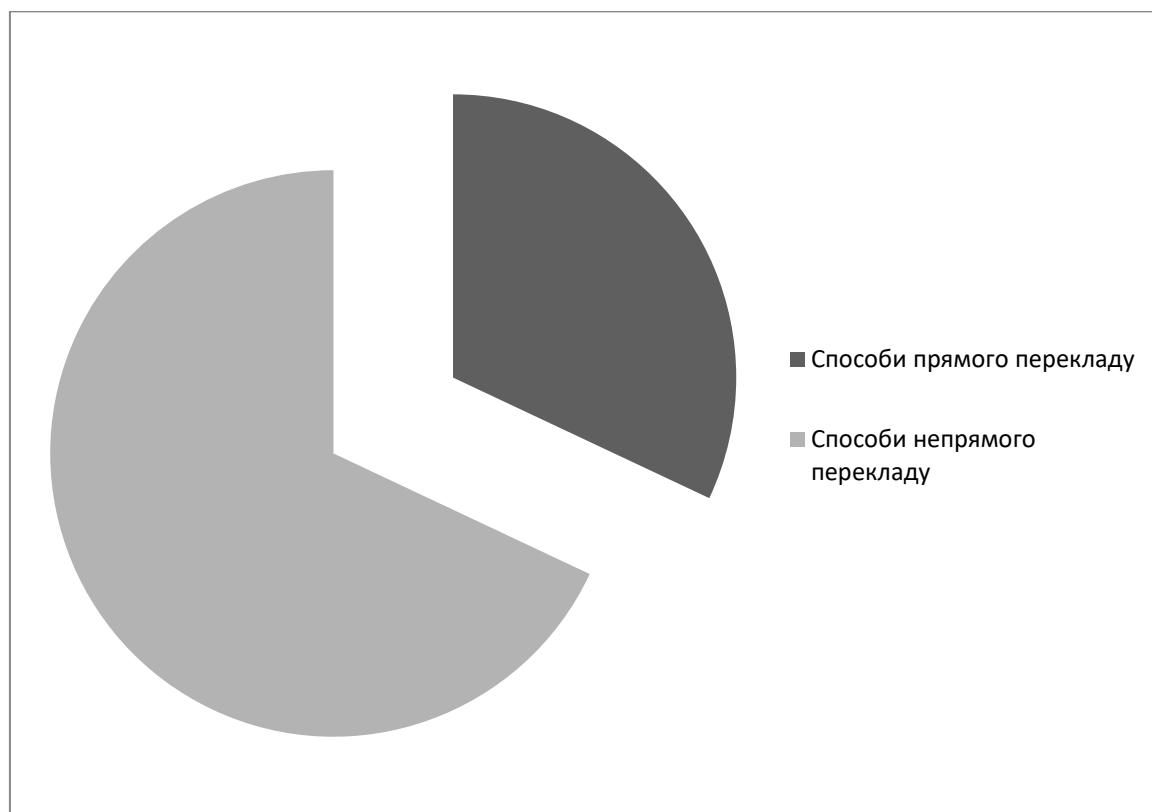
перекладачеві варто використовувати непрямий (*oblique*) перекладу тому випадку, коли буквальний переклад неможливий [Munday 2010, с. 57], а «роль перекладача полягає саме в тому, щоб обрати з-поміж прийнятних варіантів найліпший для вираження тонкощів повідомлення» [Vinay, Darbelnet 1995, с. 30].

У ході дослідження було укладено вибірку пар речень на матеріалі текстів офіційного Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського. Вибірка складає 150 пар речень (Див. Додаток А та Додаток Б).

Для висвітлення використання перекладачем непрямих та прямих способів перекладу на матеріалі нашої вибірки, представляємо кількісний аналіз (Рис. 2.1).

Рис. 2.1

Способи прямого та непрямого перекладу
(на матеріалі текстів офіційного Телеграм каналу президента України
Володимира Зеленського)

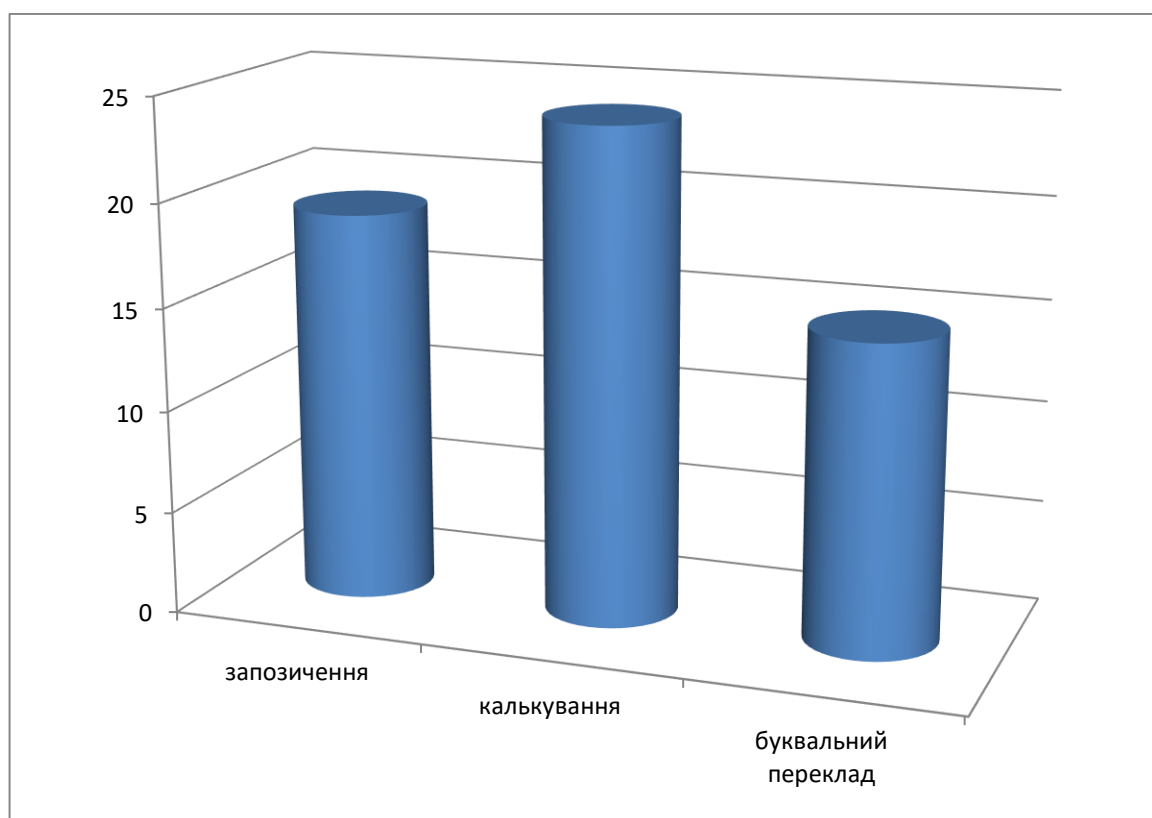
Із загальної кількості прикладів (150 пар речень), 48 прикладів (32%) було перекладено за допомогою способів прямого перекладу, 102 приклади (68%) було відтворено способами непрямого перекладу. Як бачимо, більша частина речень з нашої вибірки перекладена за допомогою способів непрямого перекладу.

У першу чергу розглянемо детальніше речення, які було відтворено за допомогою способів прямого перекладу. Прямий переклад побудований на таких перекладацьких трансформаціях: запозичення (транскрипція та транслітерація), калькування, буквальний переклад [Карабан 2003, с. 2].

Кількісний аналіз використання способів прямого перекладу продемонструємо на Рис. 2.2.

Рис. 2.2

*Способи прямого перекладу
(на матеріалі текстів офіційного Телеграм каналу
президента України Володимира Зеленського)*

Із загальної кількості прикладів використання способів прямого перекладу (48 пар речень), 19 прикладів було перекладено за допомогою запозичення (транскрипція (2 приклади), адаптивне транскодування (1 приклад) та транслітерація (16 прикладів)), 24 приклади – калькування, 15 прикладів – буквальный переклад. Як бачимо, більша частина речень з нашої вибірки перекладена за допомогою калькування.

1. Запозичення, яке є вираженням літерної або звукової форми одиниці іншою мовою [Карабан 2003, с. 68]. Запозичення поділяється на транслітерацію та транскрипцію:

- транскрипція:

*68-ма окрема єгерська **бригада** – молодший сержант Роман Петляр. – The 68th Separate Hunting **Brigade** – Junior Sergeant Roman Petliar.*

У наведеному прикладі продемонстроване використання перекладацької трансформації транскрибування, зокрема щодо лексичної одиниці *бригада*, яка у мові перекладу має форму *Brigade*.

*Організовували допомогу тим, хто не міг сам себе забезпечити, рятували дітей від депортації, рятували людей від російського **терору**. – They treated and continue to treat, organized assistance for those who could not take care of themselves, saved children from deportation, and rescued people from Russian **terror**.*

Наведений фрагмент включає в себе лексичну одиницю *терор*, яка англійською мовою була перекладена як *terror*. У цьому прикладі транскрибування слугує для збереження оригінальної форми слова зі збереженням його основного значення.

- адаптивне транскодування:

*Є позитив від Єврокомісії – **рекомендація** почати переговори щодо членства нашої держави в ЄС. – There is a positive signal from the European Commission – a **recommendation** to start negotiations on our country's membership in the EU.*

У цьому реченні іменник *рекомендація* було відтворено засобами англійської мови як *recommendation*. Перекладач використовує перекладацьку трансформацію адаптивного транскодування, за допомогою якого передається більша частина форми слова *рекомендація*.

- транслітерація:

Загалом про ситуацію на фронті, конкретні напрямки. – The overall situation at the front, particular directions.

Транслітерація лексичної одиниці *фронт* у наведеному прикладі допомагає уникнути непорозумінь, які можуть виникнути у процесі сприйняття тексту, та забезпечити правильне сприйняття тексту англомовним реципієнтом.

Авдіївка, Куп'янськ, Бахмут. – Avdiivka, Kupiansk, Bakhmut.

У цьому реченні наявні такі топоніми, як *Авдіївка, Куп'янськ та Бахмут*, які було відтворено англійською мовою як *Avdiivka, Kupiansk, Bakhmut*. Тут було використано перекладацьку трансформацію транслітерації. Вважаємо, що у наведеному прикладі використання такого підходу є доцільним, адже допомагає зберегти оригінальне звучання найменувань та уникнути неправильної вимови виділених іменників.

Наш народ заслуговує бути в Європейському Союзі – разом з усіма вільними народами нашої Європи. – Our people deserve to be in the European Union – together with all the free peoples of our Europe.

Сьогодні історія України та всієї Європи зробила правильний крок – Єврокомісія рекомендувала розпочати переговори щодо членства з Україною. – Today, the history of Ukraine and the whole of Europe has taken the right step – the European Commission has recommended starting membership negotiations with Ukraine.

У цих прикладах транслітерація топоніма *Європа*, який в англійському варіанті має форму *Europe* відображає фонетичну подібність між обома лексичними одиницями.

*Я впевнений, що немає **альтернативи** тому, щоб межі демократичної Європи відповідали межам Європейського Союзу. – I am convinced that there is no **alternative** to the borders of a democratic Europe matching the borders of the European Union.*

Як бачимо, у цьому фрагменті використовується перекладацька трансформація транслітерації, за допомогою якої відтворено український іменник *альтернатива* англійським відповідником *alternative*.

Україна свою частину роботи виконує. – *Ukraine* is doing its part.

Назва країни *Україна* була відтворена англійською мовою як *Ukraine*. У цьому випадку використання перекладацької трансформації транслітерації виправдане, адже топонім повинен бути впізнаваним реципієнтами інших країн.

*Українці на це заслуговують і своїм захистом європейських цінностей, і тим, що навіть у час повномасштабної війни ми дотримуємо свого слова, розвиваючи державні **інституції**. – Ukrainians deserve it both for their defense of European values and for the fact that even in times of full-scale war, we keep our word and develop state **institutions** .*

*Нашу законодавчу роботу, посилення **інституцій** держави. – Our legislative work, strengthening of state **institutions** .*

Транслітерація іменника *інституції* відповідає не тільки латинському алфавіту, а й основним стандартам англійської транслітерації. Використання відповідника *institutions* допоможе англійському реципієнту з легкістю сприйняти новий інформаційний матеріал. У той же час застосування транслітерації зберігає фонетичну схожість українським та англійським варіантами, що спрощує правильне вимовляння лексичної одиниці.

*Очікуємо історичний висновок Євросоюзу – звіт щодо виконання Україною **рекомендацій** Єврокомісії. – We are expecting the EU's historic conclusion – a report on Ukraine's implementation of the European Commission's **recommendations**.*

Тут спостерігається використання транслітерації щодо терміна *рекомендація*. Таким чином, перекладач використовує англійський відповідник *recommendation*, який вважаємо найбільш доцільним варіантом у новинному повідомленні.

*Україна вже пройшла великий шлях у наближенні до Євросоюзу, і наша держава абсолютно свідомо того, що набути членство в Євросоюзі – це і **політичне** рішення всіх країн, які вже в спільноті та хочуть бачити нову державу в Євросоюзі, але це також і робота самої держави. –Ukraine has already come a long way in its rapprochement with the European Union, and our country is fully aware that becoming a member of the European Union is a **political** decision of all the countries that are already in the community and want to see a new state in the European Union, but it is also the work of the state itself.*

У наведеному фрагменті спостерігається використання перекладацької трансформації транслітерації щодо прикметника *політичний*. У мові перекладу використаний англійський еквівалент *political*. Вживання такого відповідника повністю передає те, на що пргнув звернути увагу автор новинної статті.

*І ми прийдемо до цього, зокрема, завдяки **трансформації** нашої держави – внутрішній **трансформації**, яка абсолютно відповідає інтересам наших людей. – And we will achieve this, in particular, through the **transformation** of our country – an internal **transformation** that is absolutely in the interests of our people .*

Наведений приклад демонструє використання транслітерації щодо українського іменника *трансформація*. У мові перекладу використано відповідник *transformation*, який, як бачимо, було відтворено за допомогою застосування перекладацької трансформації транслітерації. На наш погляд, у мові оригіналу більш доцільним було б використання слова *розвиток*, який має українське походження. Проте, вживання лексичної одиниці *трансформація* жодною мірою не змінює суті повідомлення.

ЄС для України – це економічна безпека та соціальна стабільність, а Україна для ЄС – це посилення всієї спільноти. – For Ukraine, the EU means economic security and social stability, and for the EU, Ukraine means strengthening of the entire community.

У цьому уривку використано три лексичні одиниці (*економічний, соціальний, стабільність*), які у мові перекладу були відтворені за допомогою перекладацької трансформації транслітерації (*economic, social, stability*). Вважаємо, що вживання цих лексичних одиниць є найбільш доречним у поданому контексті.

І дуже важливо, щоб депутати Верховної Ради України продовжували підтримувати необхідні для нашої євроінтеграції законодавчі ініціативи. – And it is very important that deputies of the Verkhovna Rada of Ukraine continue to support the legislative initiatives necessary for our European integration .

Транслітерація українського юридичного терміна *Верховна Рада*, який у мові перекладу отримує форму *Verkhovna Rada*, слугує для збереження правильної вимови та фонетичної подібності між терміном у мові оригіналу та його англійським відповідником. На наш погляд, використання саме цієї перекладацької трансформації слугує для збереження міжнародної відповідності. Саме транслітерація зберігає унікальність українського терміна в англійському тексті.

Ресурс держави, ресурс бюджету, ресурс нашої уваги та емоцій, ресурс наших зусиль – усе це потрібно для нашої перемоги. – The resource of the state, of the budget, of our attention, emotions, efforts – all this is needed for our victory.

У цьому прикладі використано три українські іменники (*ресурс, бюджет, емоції*), які було транслітеровано англійською мовою (*resource, budget, emotions*). Кожен з них є запозиченням з інших мов, тому їхнє значення відоме як для українського, так і для англійського реципієнта.

Усі ми бачимо, як люди вимагають направити бюджетні ресурси не на бруківку й ремонт вулиць, а на допомогу обороні. – We all see people

*demanding that **budget** resources be allocated to help the defense instead of paving and repairing streets.*

У цьому прикладі використано прикметник *бюджет*, який у тексті перекладу має форму *budget*. Ця лексична одиниця має французьке походження, тому як в українській, так і в англійській мовах вона вважатиметься запозиченням.

*Усі **ресурси** направляти на те, щоб Україна стала сильніше. – All **resources** should be used to make Ukraine stronger.*

Лексична одиниця *ресурс* має французьке походження, тому в тексті оригіналу і в тексті перекладу вона вважатиметься запозиченням з французької мови. В англійському варіанті іменник *resource* є відповідником до українського терміна *ресурс*. Тут було використано перекладацьку трансформацію транслітерації.

2. Калькування побудоване на буквальному відтворенні лексичної одиниці чи словосполучення [Карабан 2003, с. 2]. Наведемо приклади:

Україна живе завдяки тому, що є кому зупиняти ворога. – Ukraine is living because there are those who can stop the enemy.

Всі наші люди, які б'ються та працюють заради України. – All our people who are fighting and working for Ukraine!

Всі у світі, хто допомагає. – Everyone in the world who helps!

Просто по житлових будинках. – Right at residential buildings.

Чотири ракети. – Four missiles.

Є загиблі. – There are dead.

Усім пораненим була надана необхідна допомога. – All the wounded were provided with the necessary assistance.

Ми маємо боротися. – We have to fight.

Слава всім, хто дбає про Україну і українців! – Glory to all those who care about Ukraine and Ukrainians!

Наші воїни. – Our warriors.

Також південні напрямки. – Also the southern directions.

Наші бойові медики. – Our combat medics.

Наші кроки та наші рішення. – Our steps and our decisions.

Кожна країна, кожен лідер, які допомагають нам посилювати ППО, допомагають захищати життя. – Every country, every leader who helps us bolster our air defense helps protect lives.

Ми здатні проходити найскладніші випробування. – We are capable of overcoming the most difficult challenges.

Дякую всім, хто сьогодні вшанував пам'ять тих, хто віддав своє життя, щоб Херсон, як і вся наша держава, були вільними. – I thank everyone who today honored the memory of those who gave their lives for Kherson and for our entire state to be free.

Напередодні я підписав указ про державні нагороди для воїнів і цивільних, які відзначилися саме там – при захисті Херсонщини. – On the eve, I signed a decree on state awards for soldiers and civilians who distinguished themselves there – in the defense of Kherson.

Тих, хто бився заради держави. – Those who fought for the state.

Я дякую всім вам за вашу хоробрість і відданість своїй роботі й Україні. – I thank all of you for your courage and dedication to your work and Ukraine .

Але, так само як і після 24 лютого, це можна зробити разом – і тільки разом, у єдності, дбаючи про державу, про тих, хто поруч із тобою, про українців, хоч би де вони були. – But, just like after February 24, this can be done together – and only together, in unity, taking care of the state, of those who are next to you, of Ukrainians, wherever they are.

Це саме те рішення, якого ми очікували. – This is exactly the decision we expected.

Дякую за все, що ви робите для свободи та незалежності нашої держави! – Thank you for everything you do for the freedom and independence of our country .

Слава всім нашим людям, які б'ються та працюють заради України! – Glory to all our people who are fighting and working for Ukraine!

Завжди на особливих ділянках фронту, завжди здобувають особливо важливі результати для України. – Always in special areas of the frontline, always achieving particularly important results for Ukraine .

Повага і слава всім, хто б'ється заради держави, усім, хто допомагає та працює, щоб Україна могла захищати й захистити незалежність. – Respect and glory to everyone who fights for the country, everyone who helps and works to ensure that Ukraine can defend and protect its independence.

Дякую всім вам за ту силу, яку ви даєте нашій державі! – I am grateful to all of you for the power you are giving to our country .

Попри всі складнощі. – Despite all the difficulties.

Попри всю втому. – Despite all the fatigue.

У наведених прикладах використання перекладацької трансформації калькування відіграє роль збереження не тільки семантики лексичних одиниць зокрема та й речень в цілому, а й відтворює емоційний тон висловлювань, що досить важливо для правильної подачі інформації. Застосування калькування зберігає унікальність стилю висловлювання, що вважаємо важливим під час перекладу різноманітних найменувань, термінологічних одиниць чи висловлювань. Калькування дає можливість висвітлити певну інформацію без навантаження тексту додатковою та часто надмірною кількістю інформації.

На наш погляд, використання перекладацької трансформації калькування у поданих реченнях є доцільним, адже воно допомагає зберегти оригінальність змісту тексту, ніяким чином не змінюючи його семантичного наповнення.

3. Буквальний переклад, який полягає у дослівному перекладі [Карабан 2003, с. 68], наприклад:

Слава всім, хто б'ється заради України та нашого народу! – Glory to all who fight for Ukraine and our people!

У цьому прикладі використано буквальний переклад, за допомогою якого речення перекладається без приховування чи нівелювання певної

інформації. У той же час у тексті перекладу практично повністю зберігається та ж сама структура речення і той же порядок слів, що й у мові оригіналу.

Снаряди, техніка, все для фронту. – Ammunition, equipment – everything for the front .

У цьому прикладі у тексті перекладу спостерігається збереження структури українського речення, а також послідовності викладу інформації. Такий переклад вважаємо доцільним, адже він з легкістю сприйматиметься англійським реципієнтом.

Справжні герої! – They are true heroes!

У цьому реченні використано буквальний переклад. Проте, у тексті перекладу додано *they are*, що передбачається граматичними особливостями англійської мови.

Росія готується до зими. – Russia is preparing for winter.

Наведений приклад демонструє використання буквального перекладу, що доводить як збереження порядку слів у реченні, так і дотримання граматичних особливостей.

Це різні країни. – These are different countries.

У цьому прикладі спостерігається використання буквального перекладу, адже перекладач чітко відтворює український текст. У тексті перекладу використано дієслово теперішнього часу *are*, однак вживання відповідника не виявлено в українському варіанті. Це спричинено граматичними особливостями української та англійської мов.

Допомагати! – To help!

Тут спостерігається використання непоширеного та неповного речення, яке складається з єдиного інфінітива *допомагати*. У тексті перекладу використовується англійський відповідник *to help*, який також виступає інфінітивом.

Ми маємо захистити Україну. – We have to protect Ukraine.

У цьому фрагменті перекладач чітко дотримується правил здійснення буквального перекладу, тобто слово в слово відтворює український текст англійською мовою.

Це наш топовий пріоритет. – This is our top priority.

У цьому прикладі також використано буквальний переклад. Лексичну одиницю *топовий*, яка є запозиченням, було перекладено за допомогою перекладацької трансформації транскрибування. У мові перекладу вона отримує форму *top*. В англійському тексті також виявлено дієслово теперішнього часу *is*, вживання якого не виявлено у мові оригіналу. Це спричинено граматичними особливостями української та англійської мов.

Всі необхідні рішення ухвалюємо. – All the necessary decisions are being adopted.

У наведеному прикладі використання буквального перекладу є доволі вдалим, адже за його допомогою відтворюється основна думка тексту оригіналу, що виглядає реалістично в англійському варіанті.

Україна буде в ЄС. – Ukraine will be in the EU.

У цьому прикладі спостерігається використання буквального перекладу, що доводить специфіка відтворення тексту. В англійському варіанті збережена структура українського речення та порядок слів.

Дякую всім, хто допомагає Україні! – I thank everyone who helps Ukraine!

У цьому фрагменті також використано перекладацьку трансформацію буквального перекладу. Проте, у тексті перекладу додано займенник *I*, що вимагають граматичні особливості англійської мови, зокрема правила офіційного мовлення.

Дякую всім, чия робота – зробити Україну, наших людей, наших дітей більш захищеними. – I thank everyone whose job is to make Ukraine, our people, and our children more secure.

У цьому прикладі також використано буквальний переклад, що допомагає як українському, так і англійському реципієнту сприйняти інформацію коректно.

Дякую всім воїнам мобільних вогневих груп, авіації наших Повітряних сил та зенітним ракетним військам. – I thank all the soldiers of mobile fire groups, the aviation of our Air Force, and the anti-aircraft missile troops.

У цьому уривку спостерігається використання перекладацької трансформації буквального перекладу. В англійському варіанті використано додаткову лексичну одиницю *I*, без якої англійський текст був би наділений неофіційністю висловлювання.

Усім нам в Україні важливо бути ефективними на сто відсотків. – It is crucial for all of us in Ukraine to be one hundred percent effective.

У цьому прикладі спостерігається використання буквального перекладу, адже український текст точно відтворено в англійському варіанті.

Попри будь-які намагання послабити Україну. – Despite any attempts to weaken Ukraine .

Тут буквальний переклад вдало передає основний сенс тексту оригіналу, водночас висвітлюючи інформацію про те, що існують спроби послабити Україну. У той же час англійський переклад відтворює структуру речення оригіналу, зберігаючи логічні сполучення між лексичними одиницями та фразами.

Отже, у нашій роботі було акцентовано увагу на моделі канадських лінгвістів Ж. Віне та Ж. Дарбельне, яка передбачає виокремлення способів прямого та непрямого перекладу. Під час дослідження особливостей текстів офіційного Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського було виявлено використання цих стратегій перекладу. На матеріалі текстів його каналу було укладено вибірку пар речень українською та англійською мовами, яка складає 150 одиниць. Кількісний аналіз продемонстрував те, що 32% прикладів було відтворено за допомогою способів прямого перекладу, 68% прикладів – за допомогою способів непрямого перекладу. З пар речень, які побудовані на способах прямого перекладу, більша частина демонструє використання перекладацької трансформації калькування, а інші – запозичення (транскрипція, транслітерація та адаптивне транскодування) та

буквального перекладу. Отож, кількісний аналіз довів, що калькування є ключовим способом прямого перекладу текстів Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського.

2.2 Застосування способів непрямого перекладу

Сьогодні існує декілька значень поняття «непрямий переклад». Термін «непрямий переклад» (*indirect translation*) досить часто, після терміна «повторний переклад» (*retranslation*), використовується у перекладознавстві для позначення явища перекладу через третю мову. Ще одним доволі поширеним терміном є метафора «троюрідний переклад» (“*twice-removed translation*”). Саме таким терміном називає англійський перекладач Д. Беллос свої англомовні переклади албанського автора І. Кадаре, які були здійснені з франкомовних [Bellos 2005], водночас і не відмовляючись від терміну «повторний переклад» (*retranslation*), котрий він послуговується як синонімом до «троюрідного перекладу» у книзі “Is that a Fish in Your Ear?” [Baker 2008, с. 176].

У той же час відомий перекладознавець і професор університету Сан-Паулу Дж. Мілтон використовує поняття непрямого перекладу саме в значенні «нового чи оновленого перекладу» [Milton, с. 10]. У такому ж значенні його використовують й фінські перекладознавці О. Палопоскі та К. Коскінен [Koskinen, Paloposki 2010, с. 294].

У нашій роботі розглянемо поняття непрямого перекладу у значенні нового чи оновленого перекладу.

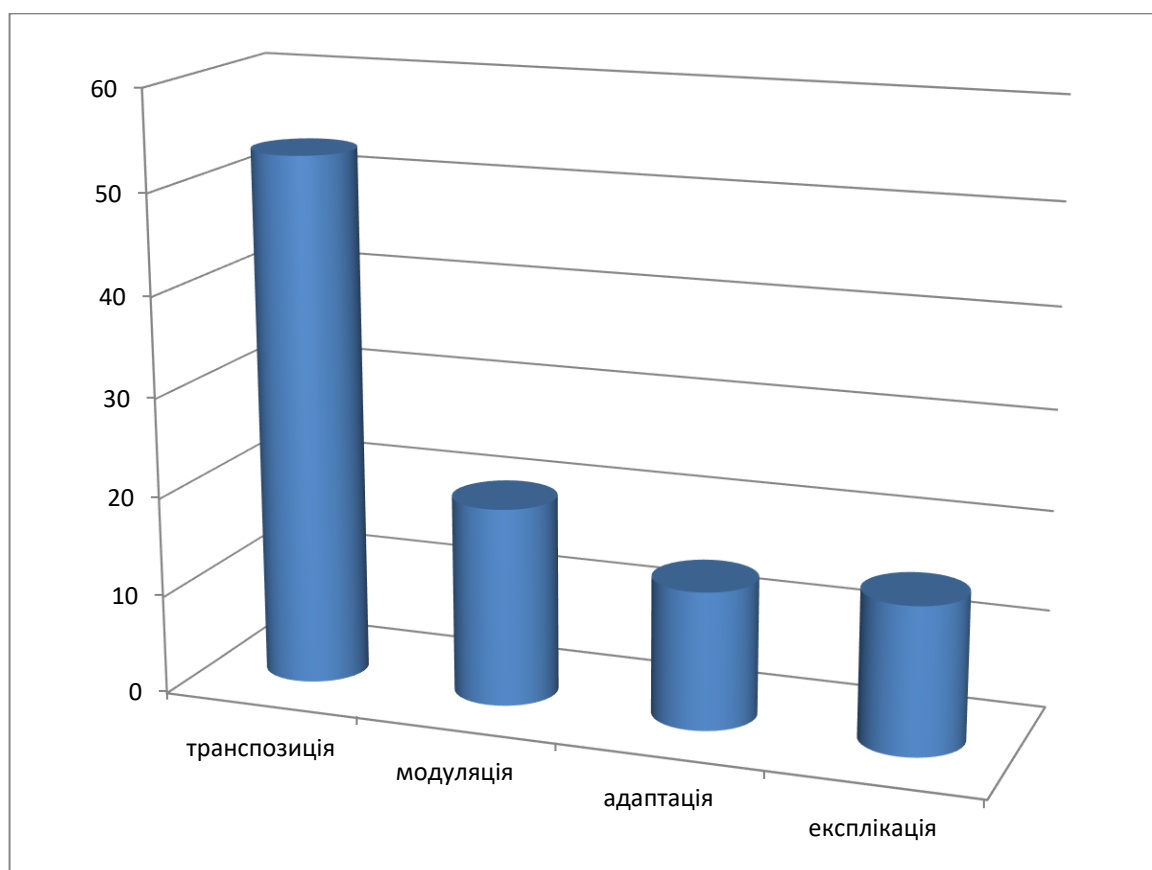
Непрямий переклад полягає у таких трансформаціях, як транспозиція (граматичні трансформації), модуляція, адаптація. Непрямий переклад також представлений описовим перекладом та експлікацією, спрямований на реципієнта [Карабан 2003, с. 69].

Отож, акцентуємо увагу на таких способах непрямого перекладу, як транспозиція (граматичні трансформації), модуляція, адаптація, описовий переклад та експлікація.

Кількісний аналіз використання способів непрямого перекладу продемонструємо на Рис. 2.3.

Рис. 2.3

*Способи непрямого перекладу
(на матеріалі текстів офіційного Телеграм каналу
президента України Володимира Зеленського)*

Із загальної кількості прикладів використання способів непрямого перекладу (102 пари речень), 53 приклади було перекладено за допомогою транспозиції (зміна порядку слів у реченні, додавання слів, опущення слів, заміна частини мови, об'єднання речень, перестановка, граматична заміна), 20 прикладів– модуляції, 14 прикладів– адаптації, 15 прикладів– експлікації. Як

бачимо, більша частина речень з нашої вибірки перекладена за допомогою транспозиції.

1. Транспозиція – це один із видів граматичних трансформацій, котрий полягає в зміні порядку слів у реченні. У той же час структура зв'язку в реченні залишається незмінною [Карабан 2003, с. 69]. Транспозиція складається з таких перекладацьких трансформацій:

- зміна порядку слів у реченні:

26-та артилерійська бригада з 2014 року хоробро захищає нашу державу. – The 26th Artillery Brigade has bravely defended our country since 2014.

У цьому прикладі відбувається зміна порядку слів в англійському варіанті тексту. Така трансформація полягає у перестановці елемента *з 2014 року*, який розміщений всередині українського речення, в кінець англійського речення.

Увесь день триває розбір завалів. – The rubble is being cleared all day.

У цьому прикладі також спостерігається зміна порядку слів, зокрема це виражається у зміні розташування елемента *увесь день*, який у тексті перекладу має форму *all day* та розміщений наприкінці речення.

Дуже інтенсивні російські штурми, і особливо – на Донеччині. – Russian assaults are very intense, especially in Donetsk region .

Як бачимо, у цьому прикладі лексичні одиниці значною мірою змінюють своє розташування. Це доводить використання перекладачем трансформації зміни порядку слів.

Витримувати цей їхній натиск надзвичайно складно. – It is extremely difficult to withstand this onslaught.

У цьому фрагменті продемонстровано те, що перекладач використовує різні лексичні та граматичні засоби англійської мови для відтворення подібного смислу. Зміна порядку слів є стандартним явищем під час перекладу, що забезпечує граматичну коректність і природність англійської мови.

Не про все зараз ми можемо говорити відкрито, але український повітряний щит уже сильніше, ніж торік. – We can't talk openly about everything now, but the Ukrainian sky shield is already more powerful compared to last year.

Як бачимо, у виділеному тексті продемонстроване використання зміни порядку слів. Українська мова передбачає використання різного порядку слів у реченні, незалежно від стилю тексту. Проте, в англійській мові вимагається дотримання чіткого порядку слів, тому у тексті перекладу спостерігається використання саме такого порядку слів.

Бути єдиними і бути вдячними – це обов'язково. – It is imperative to be united and grateful .

У наведеному прикладі спостерігається використання непрямого порядку слів, зокрема це простежується у розміщенні фрази *це обов'язково* (наприкінці речення в українському варіанті) та *it is imperative* (напочатку речення в англійському варіанті).

Дякую всім партнерам, які допомагають нам гарантувати реальне відновлення міжнародного права на нашій землі та в нашому морі, і особливо вдячний Сполученим Штатам за незмінне лідерство у підтримці. – I am grateful to all partners who are helping us to ensure the real restoration of international law on our land and in our sea, and I am especially grateful to the United States for its continued leadership in support .

У цьому фрагменті використано зміну порядку слів. Це спричинено граматичними особливостями української та англійської мов.

- додавання слів:

Оборонні, наступальні дії, важкі бої – воїни стоять міцно та демонструють гідний результат. – Whether in defensive or offensive actions, facing tough battles, the warriors stand strong and demonstrate commendable results .

У цьому реченні продемонстровано використання перекладацької трансформації додавання, зокрема у тексті перекладу додано лексичну

одиницю *whether*. На наш погляд, за допомогою цього слова перекладач мав на меті пристосувати англійський текст відповідно до вимог англійської мови.

Маємо пам'ятати про це. – We must remember this.

Працюємо над тим, щоб отримати безумовне рішення про початок переговорів. – We are working to get an unconditioned decision to open negotiations.

Пам'ятаємо про всіх, хто віддав своє життя заради майбутнього нашої держави. – We remember everyone who gave their lives for the future of our state.

Звичайно, вже розуміємо, які наші кроки потрібні далі, щоб рухатись уже після рішення Європейської ради та наближати ключову мету – сам вступ нашої держави в ЄС. – Of course, we already understand what next steps are needed to move forward after the European Council's decision and bring the key goal – our country's accession to the EU – closer.

У наведених прикладах використано перекладацьку трансформацію додавання слів, а саме в англійському варіанті додається займенник *we*. Додавання займенника в поданих англійських реченнях допомагає наділити текст перекладу більшою структурованістю.

*Уночі – ракетний удар росіян по Селидовому в Донецькій області. – At night, **there was** a Russian missile attack on Selydove, Donetsk region.*

У цьому прикладі спостерігається використання конструкції *there was* в англійському варіанті. На наш погляд, це зумовлено граматичними особливостями англійської мови.

*Більше 20 будинків зруйновані. – More **than** 20 houses were destroyed.*

У тексті перекладу використано лексичну одиницю *than*, яка слугує для порівняння та акцентування уваги на тому, що кількість будинків перевищує число 20. Додавання слова *than* виконує роль точнішої передачі значення українського речення.

*Інший російський удар – по Запорізькій області, теж ракетний. – Another Russian strike hit Zaporizhzhia region, also **with** missiles.*

В англійському варіанті використано лексичну одиницю *with* для наголошення на тому, що удар був ракетний. Використання цього слова також передбачене особливостями англійської мови.

*Серед загиблих – хлопці-рятувальники. – Among the dead **are** rescuers.*

*Від усіх, хто ефективний. – On all who **are** effective.*

У тексті перекладу використано перекладацьку трансформацію додавання лексичних одиниць, тобто у тексті перекладу додано дієслово теперішнього часу *are*. В українському варіанті не виявлено використання дієслова, адже його заміняє тире.

*Я закликаю всіх українців, українок, усіх тих, чий голос у світі чується, наших журналістів, всіх тих, хто підтримує Україну у світі, допомагати посилювати захист. – **And** I urge all Ukrainians, all those whose voice is heard in the world, our journalists, all those who support Ukraine in the world, to help boost the defense.*

*Я вдячний усім у нашій державі, хто допомагає цій нашій роботі. – **And** I am grateful to everyone in our country who contributes to this work .*

Як бачимо, у цих реченнях використано перекладацьку трансформацію додавання, за допомогою якої перекладач додає сполучник *and* на початку речення. Вважаємо, що за допомогою цього сполучника перекладач немовби з'єднує дві частини тексту, таким чином наділяючи його зв'язністю та логічністю викладу.

*Але разом, у єдності, коли дбаємо про одне одного і коли мільйони людей допомагають своїм захисникам, захисницям та своїй державі. – **But only** together, in unity, when we take care of each other and when millions of people help their defenders and their country.*

Зка допомогою додавання в англійський текст лексичної одиниці *only* перекладач наділяє повідомлення емоційним забарвленням, акцентуючи увагу на тому, що тільки спільна роботи приведе до бажаного результату.

Сьогодні – річниця звільнення міста Херсона, і я вдячний усім, хто згадував, як херсонці протистояли окупанту, як чекали на повернення

українського прапора і як зустрічали наших воїнів. – Today **marks** the anniversary of the liberation of the city, and I am grateful to everyone who remembers how the people of Kherson resisted the occupiers, awaited the return of the Ukrainian flag, and welcomed our soldiers.

У наведеному прикладі було додано дієслово *marks*, яке у тексті перекладу допомагає точніше представити особливості змісту речення. В українському варіанті згадане дієслово заміняє тире.

*Тих, хто допомагав спротиву. – Those who assisted **in** resistance.*

У цьому реченні спостерігається використання додаткової лексичної одиниці *in* у тексті перекладу. Додавання цього слова передбачено правилами англійської мови.

*Вірити в Україну – це знати, що Україна й українці можуть зберегти незалежність, збережуть, повернуть своє. – Believing in Ukraine **means** knowing that Ukraine and Ukrainians can preserve their independence, will preserve **it, and** will regain **what is** theirs.*

У цьому фрагменті бачимо, використано такі додаткові лексичні одиниці та сполучення, як *means, it, and, what is*. За допомогою них перекладач перекладач створює зв'язний текст, який з легкістю буде сприйматися англійськими реципієнтами.

*Зберегти єдність народу – найважливіше. – Preserving the unity of the nation **is** the key .*

*Завтра важливий день. – Tomorrow **is** an important day.*

У цих прикладах додано дієслово теперішнього часу *is* у тексті перекладу. В українському варіанті це дієслово заміняє тире, яке виконує аналогічну функцію.

Дякую усім в світі, хто допомагає! – I am grateful to everyone in the world who helps!

*Наші воїни, дякую вам за кожен ваш крок, за вашу силу, яка дозволяє Україні жити. – Our warriors, **I** thank you for every step you take, for your strength, which allows Ukraine to live .*

У поданих реченнях текст перекладу включає в себе займенник *I*, якого не виявлено у тексті оригіналу. За його допомогою перекладач акцентує увагу на особі, яка звертається.

Надпотужні воїни, які виконують надскладні завдання. – Extremely powerful warriors who perform extremely difficult tasks.

У цьому прикладі префікс *над-* замінений на прислівник *extremely*, тобто можемо свідчити про додавання сполучника у тексті перекладу. За допомогою його використання англійський варіант повідомлення наділяється експресивністю.

Чим ближче до зими, тим більше буде російських намагань зробити удари потужнішими. – As winter approaches, there will be more Russian attempts to make the strikes more powerful.

У цьому прикладі спостерігається додавання до англійського тексту лексичних одиниць, наявність яких передбачена граматичними особливостями англійської мови.

Це залежить від кожного, кожної, хто стійкий. – It depends on everyone, on everyone who is resilient.

У цьому прикладі перекладач додає в англійський текст лексичну одиницю *on*, що допомагає акцентувати увагу на важливості кожної людини у боротьбі проти загарбників.

- опущення слів:

Будь ласка, використовуйте кожну можливість, щоб посилити нашу державу. – Please use every opportunity to strengthen the state.

У цьому реченні спостерігається використання займенника *нашу* у тексті оригіналу. Проте, у тексті перекладу не виявлено відповідника цьому займеннику. Натомість перекладач використовує означний артикль *the*, який акцентує увагу на конкретній країні.

І кожен наш воїн, який тримає позиції, кожен наш воїн, який виконує бойові завдання саме там, заслуговує на надзвичайну нашу вдячність. – And

each of our warriors holding the positions, each of our warriors performing combat missions there deserves our utmost gratitude.

Поданий фрагмент демонструє наявність у тексті оригіналу лексичної одиниці *який*. Англійський текст не включає в себе англійського відповідника, проте суть повідомлення не змінюється.

I у нас в Україні вся увага має бути зосереджена на захисті, на відповідях терористам, на всьому тому, що Україна може зробити, щоб полегшити нашим людям проходження цієї зими та збільшити можливості наших воїнів. – And in Ukraine, all our attention should be focused on defense, on response to terrorists, on everything Ukraine can do to make it easier for our people to get through this winter and to increase the capabilities of our troops .

Тут український варіант повідомлення містить в собі елемент *у нас*, який виявився лишнім у тексті перекладу, адже топонім *Ukraine* вже вказує на місце розташування. Вказівка *у нас* начебто вдвічі наголошує на локації, про яку розповідає автор, а перекладач вирішує не настільки сильно акцентувати на цьому увагу.

Я дякую й усім журналістам, які про це нагадують, кожному й кожній, хто береже цю пам'ять про визволення Херсона й про хоробрість херсонців. – I thank all journalists who remind us of this, and every person who preserves the memory of the liberation of Kherson and the bravery of its residents .

У цьому уривку український текст включає в себе сполучник *й*, відповідника якого не виявлено у тексті перекладу. Автор за допомогою сполучника акцентує увагу на значенні журналістів для України. Однак, опущення цього слова в англійському варіанті жодною мірою не змінює контекст.

- заміна частини мови:

*Для України це **принципово** – реалізувати всі рекомендації Єврокомісії, які були надані, усі сім рекомендацій, і виконати необхідне на цьому етапі нашого шляху у Європейський Союз. – For Ukraine, it is **a matter of principle** to implement all the recommendations of the European Commission, all seven*

recommendations, and fulfill everything that is required at this point of our path to the European Union.

Як бачимо, у цьому фрагменті перекладач використовує заміну прислівника *принципово* на конструкцію *a matter of principle*. Значення речення ніяким чином не змінюється.

Ваша влучність, хлопці, – це буквально життя для України. – Your accuracy, guys, is literally life for Ukraine .

У наведеному прикладі відбувається заміна лексикої одиниці *це* на англійське дієслово *is*. У цьому випадку значення речення не змінюється.

- об'єднання речень:

Бережіть себе обов'язково. Дякую за вашу дуже важливу й самовіддану роботу! – Take care of yourself, and thank you for your extremely important and selfless work.

У цьому фрагменті використано перекладацьку трансформацію об'єднання речень в одне більше за обсягом. В англійському тексті сполучним компонентом обох речень стає лексична одиниця *and*.

Рятують і зараз. Під бомбами, в умовах постійних ударів. – They are saving lives even now, under constant bombings and in the face of ongoing attacks.

Цей фрагмент включає в себе два неповні речення, які у тексті перекладу отримують форму складного.

- перестановка:

*Від початку повномасштабного вторгнення **підрозділи бригади** боронили Україну на Сєвєродонецькому, Попаснянському, Бахмутському напрямках. – From the beginning of the full-scale invasion, **brigade units** have defended Ukraine on the Severodonetsk, Popasna, and Bakhmut fronts.*

Приклад демонструє використання перекладацької трансформації перестановки слів щодо словосполучення *підрозділи бригади*, яке у тексті перекладу зазнає змін, тобто отримує форму *brigade units*.

Наші воїни, які кожним кроком, своєю силою дають Україні змогу жити. – Our warriors, who, with every step and with their strength, make it possible for Ukraine to live.

У наведеному прикладі продемонстровано те, що виділена фраза зазнала перестановки, тобто отримала форму *make it possible for Ukraine*. В англійському варіанті топонім *Ukraine* розташований наприкінці фрази, в українському – всередині.

Імовірно, є люди під завалами. – There are probably people under the rubble.

Як демонструє наведений приклад, лексична одиниця *імовірно* у тексті перекладу розміщена не на початку речення, а всередині.

Росія вже втрачає під Авдіївкою і солдатів, і техніку швидше та масштабніше, ніж, зокрема, під Бахмутом. – Russia is already losing soldiers and equipment near Avdiivka faster and on a larger scale than, for example, near Bakhmut.

У цьому прикладі топонім *Авдіївка* розміщений ближче в українському варіанті, аніж в англійському.

Дякую за кожне врятоване життя! – Thank you for every life you save!

Наведений приклад вказує на те, що фраза *кожне врятоване життя* зазнала перестановки лексичних одиниць у тексті перекладу, отримавши форму *every life you save*.

Провів сьогодні тривалу нараду з дипломатами, урядовцями, представниками Верховної Ради щодо підготовки нашої держави до політичного рішення Європейської ради про початок переговорів про членство України у Євросоюзі. – Today, I held a long meeting with diplomats, government officials, and representatives of the Verkhovna Rada to discuss our country's preparations for the European Council's political decision to start negotiations on Ukraine's membership in the European Union.

У цьому фрагменті на початку речення розташована фраза *провів сьогодні*, яка у тексті перекладу зазнає деяких змін, зокрема отримує форму

today, I held, тобто тут було здійснено перестановку слів та додано займенник *I*.

*Перемовини з лідерами держав-партнерів, нові пакети підтримки для наших воїнів, міжнародна комунікація України. – Negotiations with the leaders of **partner countries**, new support packages for our warriors, and international communication of Ukraine .*

Наведений приклад демонструє використання перекладацької трансформації перестановки щодо словосполучення *держав-партнерів*. В англійському варіанті два іменники міняються місцями, тому словосполучення отримує форму *partner countries*.

*І хто саме такий сміливий, як **тепер світ** знає сміливість українців. – And those who are as courageous as **the world now** knows the courage of Ukrainians.*

Як демонструє наведений приклад, фраза *тепер світ* була перекладена як *the world now*. Тут простежується використання перекладацької трансформації перестановки слів.

*Разом із нашими воїнами в цьому указі також відзначені **працівники органів місцевої влади**. – Alongside our soldiers, the decree also honors **local government officials**.*

Наведений приклад демонструє використання перекладацької трансформації перестановки слів щодо фрагмента *працівники органів місцевої влади*. У тексті перекладу цей фрагмент отримує форму *local government officials*.

*Ми всі добре пам'ятаємо цей день, ці емоції. – We all **remember well** this day, these emotions.*

Наведений приклад включає в себе фразу *добре пам'ятаємо*, яка у тексті перекладу зазнає певних змін та в результаті цього отримує форму *remember well*. Як бачимо, у тексті перекладу фраза *добре пам'ятаємо* була трансформована.

*Як люди зустрічали наших військових, як **раділи дорослі й діти**. – How people welcomed our soldiers, how **adults and children rejoiced**.*

У цьому прикладі виділений фрагмент *раділи дорослі й діти* було трансформовано, тому у тексті перекладу він отримує форму *adults and children rejoiced*.

*Сьогодні був день, який **історія України** точно буде пам'ятати. – Today was a day that **Ukraine's history** will definitely remember .*

Наведений приклад демонструє використання фрагменту *історія України*, який у тексті перекладу було трансформовано (*Ukraine's history*).

*І ми **все для цього робимо**. – And we **are doing everything for this**.*

Наведений фрагмент включає в себе фрагмент *все для цього робимо*, який у тексті перекладу отримує форму *are doing everything for this*. Тут було використано перекладацьку трансформацію перестановки лексичних одиниць.

***Зараз ми** очікуємо рішення Європейської ради в грудні щодо переговорів, і ми вже підготувалися до цього рішення. – **We are now** awaiting the European Council's decision on the negotiations in December, and we have already prepared for this decision.*

У цьому уривку використано компонент *зараз ми*, який у тексті перекладу отримує форму *we are now*.

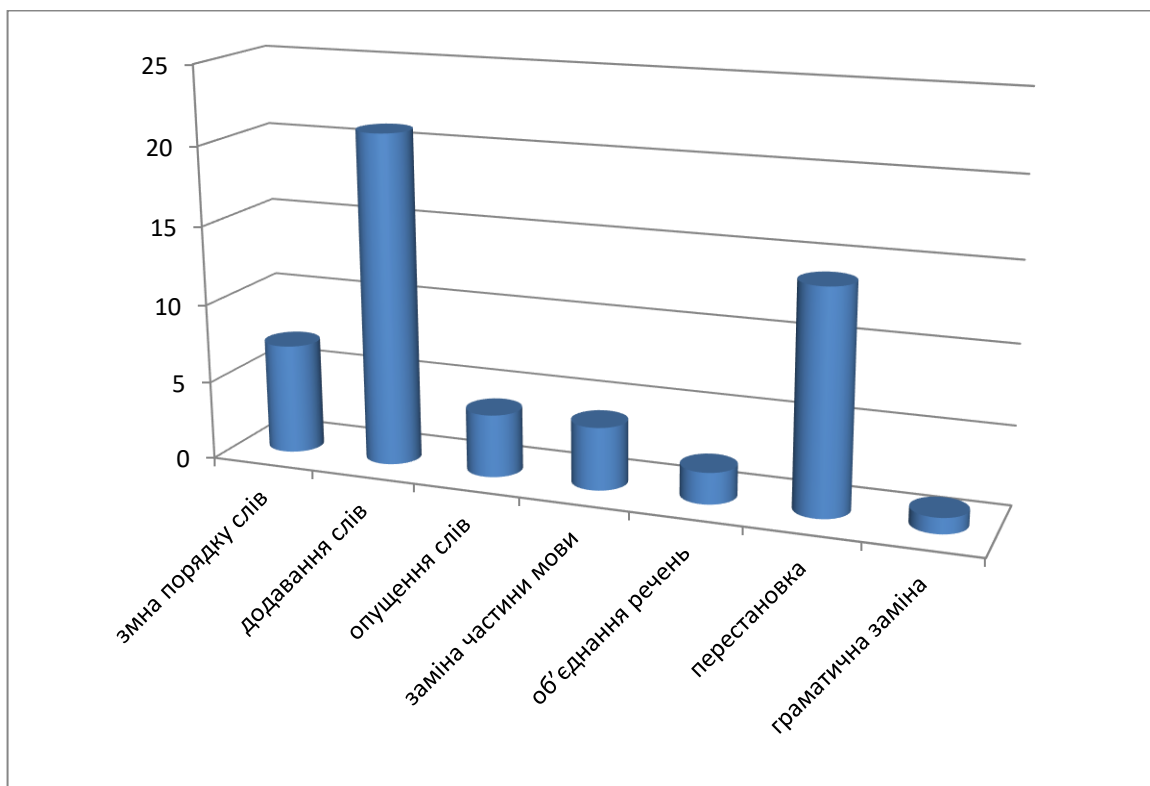
- граматична заміна:

*Чим більше російської сили **буде** знищено зараз під Авдіївкою, тим гірше для ворога буде загальна ситуація, загальний хід цієї війни. – The more Russian forces **are** destroyed near Avdiivka now, the worse the overall situation and the overall course of this war will be for the enemy .*

У наведеному прикладі було використано дієслово *буде* у майбутньому часі, яке у тексті перекладу було трансформовано та отримало форму теперішнього часу (*are*).

Кількісний аналіз використання перекладацьких способів, які належать до транспозиції, продемонструємо на Рис. 2.4.

Транспозиція як спосіб непрямого перекладу

Із загальної кількості прикладів використання транспозиції (53 пари речень), 7 прикладів було відтворено за допомогою зміни порядку слів у реченні, 21 приклад – додавання слів, 4 приклади – опущення слів, 4 приклади – заміна частини мови, 2 приклади – об'єднання речень, 14 прикладів – перестановка, 1 приклад – граматична заміна. Як бачимо, найчастіше використовується такий спосіб перекладу, як додавання лексичних одиниць.

2. Модуляція, яка охоплює всі перекладацькі перетворення, в основі котрих закладені метонімічні перенесення, а також заміна символу. Модуляція полягає у використанні подібних за значенням, проте не буквальних висловлювань або мовних конструкцій з метою передачі певного смислу. Модуляція дає можливість перекладачеві віднайти аналогічні вирази або конструкції, котрі б були більш зрозумілими для реципієнтів у мові перекладу [Карабан 2003, с. 69]. Наприклад:

Непростий був день. –It was a rough day.

У цьому прикладі використано перекладацьку трансформацію модуляцію, суть якої полягає у тому, щоб наділити текст експресивним забарвленням.

І був повторний удар. –And then there was a second strike.

У наведеному прикладі використано прикметник *повторний*, який у тексті перекладу дещо трансформується та отримує форму *second*. Перекладацька трансформація модуляції у цьому випадку допомагає виразити логічний зв'язок між двома подіями і водночас відобразити послідовність подій у тексті перекладу.

Мої співчуття всім, чийх рідних і близьких забрав російський терор. – My condolences to all those whose relatives and friends were killed by Russian terror.

У тексті перекладу використано фразу *my condolences* з метою вираження співчуття, а фразу *relatives and friends* використано для акцентування уваги на об'єкті (*рідних і близьких*). Ця модуляція дає можливість точніше виразити емоційний зміст тексту оригіналу та тексту перекладу. Перекладацька трансформація модуляції у наведеному прикладі допомагає зберегти експресивне забарвлення англійського речення.

І маємо щодня додавати нашій державі більше сили. –And we must make our state stronger every day.

У тексті перекладу використано модальне дієслово *must* та фразу *every day* для вираження регулярності виконуваної дії. Перекладацька трансформація модуляції у наведеному прикладі допомагає передати не тільки основний сенс, а й акцентує увагу на обов'язку та постійній потребі додавати силу для зміцнення держави.

Під обстрілами, у непростих умовах щодня бережуть життя наших воїнів, турбуються про них і роблять усе, щоб їх врятувати. –Under fire, in tough conditions, every day they save the lives of our warriors, take care of them and do everything to rescue them!

У тексті перекладу спостурігається використання компонентів *under fire* та *in tough conditions* з метою передачі особливостей обставин, з якими стикаються українські воїни. У той же час використання фраз *they save, take care of* та *do everything to rescue them* слугують для передачі основної ідеї новинного повідомлення.

I це буде. –And they will .

У цьому реченні використано перекладацьку трансформацію модуляції, яка полягає у зміні експресивного забарвлення речення. У прикладі лексична одиниця *це* замінюється на займенник *they*, що допомагає акцентувати увагу на ролі людини у конкретному випадку.

*Усі, хто тренує, лікує, розвиває нашу бойову медицину та наше воєнне виробництво й забезпечення наших людей. –Everyone who **trains our soldiers, who treats them, who develops our combat medicine and our military production, who provides our people with everything they need.***

У цьому фрагменті, як бачимо, продемонстровано те, що у тексті перекладу наголошується на особах, які відіграють відповідну роль у процесі тренування, лікування та розвитку бойової медицини. Таким чином, в англійському варіанті додаються компоненти *our soldiers, who, them, our*.

*Ми пройшли вже майже половину листопада і маємо бути готовими до того, що ворог може збільшити кількість ударів дронами чи ракетами по нашій інфраструктурі. –We are **almost halfway through November** and we must be prepared for the possibility that the enemy may increase the number of drone or missile strikes against our infrastructure.*

У цьому прикладі використано перекладацьку трансформацію модуляції, яка полягає у вираженні того, що час пройшов практично наполовину. Ця перекладацька трансформація дозволяє висвітлити ідею часового прогресу в англійському варіанті.

*Я дякую всім нашим партнерам, які допомогли Україні з ППО. –I thank all our partners who have helped Ukraine with **air defense.***

У цьому прикладі використано перекладацьку трансформацію модуляції, тобто аббревіатуру *ППО* було відтворено як *air defense*. Перекладач вирішує використати повну форму терміна для полегшення сприйняття інформації англійськими реципієнтами.

*Тих, хто рятував і рятує людей. – Those who saved and **continue** to save lives.*

У поданому фрагменті спостерігається використання перекладацької трансформації модуляції, метою якої стала конкретизація подій. У тексті перекладу було додано дієслово *continue*, яке акцентує увагу на тривалості події.

*Рік тому український **прапор повернувся** до Херсона. – A year ago, the Ukrainian **flag returned** to Kherson .*

У цьому прикладі використано персоніфікацію *прапор повернувся*, яка у тексті перекладу була відтворена за допомогою англійського відповідника.

*Херсоне й **херсонці**, дякую за вашу стійкість і віру в Україну! – Kherson and its **residents**, thank you for your resilience and belief in Ukraine!*

У цьому прикладі використано модуляцію, адже лексичну одиницю *херсонці* перекладено як *residents*, тобто тут перекладач більшою мірою узагальнює значення.

*І ми **захистимо** – я в цьому не сумніваюся. – And we **will** – I have no doubt about it.*

У цьому фрагменті український варіант включає в себе дієслово *захистимо*, яке у тексті перекладу опускається та замінюється на дієслово майбутнього часу *will*.

*І вже готуємо наші **подальші кроки** – після цього звіту. – We are already preparing our **next steps** after this report.*

Наведений уривок включає в себе словосполучення *подальші кроки*, яке у тексті перекладу отримує форму *next steps*. Тут спостерігається незначна зміна семантичного значення висловлювання.

*Усі, хто допомагає Україні повертати безпеку, усі, хто захищає нашу державу й працює для неї, хто зміцнює партнерства заради безпеки, заради спільної сили, усі, хто тисне на державу-терориста, є захисниками свободи та людяності. –Everyone who helps Ukraine regain its security, everyone who defends our country and works for it, who **strengthens partnerships for security**, for common strength. Everyone who exerts pressure on the terrorist state is a defender of freedom and humanity .*

У наведеному фрагменті виділений елемент *тисне на державу-терориста* зазнає певних змін у тексті перекладу, тобто до нього додається компонент *for security*, що акцентує увагу на меті держави-терориста.

І кожному українському солдату, кожному нашому сержанту, кожному офіцеру Сил оборони і безпеки України – усім, хто захищає державу і дійсно дбає про людське життя, – я дякую! –And I thank every Ukrainian soldier, every sergeant, every officer of the Defense and Security Forces of Ukraine, everyone who defends the state and truly cares about human life!

У перекладі використано фразу *I thank* для вираження подяки. У тексті оригіналу ця фраза розміщена наприкінці речення. У цьому фрагменті використано перекладацьку трансформацію модуляції.

За минулу ніч у нашому небі були знищені майже 30 «шахедів». –Last night, almost 30 'Shaheds' were destroyed in our sky .

У цьому прикладі спостерігається використання перекладацької трансформації модуляції, тобто перекладач використовує зміну порядку слів, зберігаючи емоційне забарвлення.

3. Адаптація, яка є перекладацькою трансформацією, яка відтворює одиницю, беручи до уваги особливості культури мови оригіналу та мови перекладу [Карабан 2003, с. 69]. Наприклад:

Від кожного й кожної, хто може додати і додає Україні сили, перспектив. – On each and every one who can add and adds strength and perspective to Ukraine .

У тексті перекладу використано фразу *on each and every one* для підкреслення того, що автор звертається до кожної людини. У тексті оригіналу використовуються фемінітиви у фразі *від кожного й кожної*, які наголошують на статі осіб, до яких звертаються.

Наші захисники й захисниці заслуговують великої вдячності. – Our defenders deserve great gratitude.

У цьому прикладі, як і в попередньому, використовуються фемінітиви у тексті оригіналу (*наші захисники й захисниці*) та узагальнююча фраза (*our defenders*) у тексті перекладу.

*Провів сьогодні кілька **нарад** і щодо наших нових міжнародних кроків, які заплановані на найближчі тижні. – Today, I also held several **meetings** on our next international steps planned for the coming weeks.*

Наведений фрагмент демонструє використання іменника *нарада* у тексті оригіналу та іменника *meetingu* тексті перекладу. Перекладач, використовуючи цей відповідник, таким чином адаптує англійський текст для кращого сприйняття англійськими реципієнтами.

*Ми можемо й мусимо забезпечити абсолютно чіткий результат: хоч би яким був інформаційний порядок денний світу, наші партнери мають нас розуміти й чути українців. – We can and must ensure an absolutely clear result: **no matter what** the information agenda of the world is, our partners must understand us and hear Ukrainians.*

У наведеному прикладі українська фраза *хоч би ким* замінюється на англійський відповідник *no matter what*. Цей еквівалент дещо відрізняється за формою від українського варіанту, проте не змінює його семантичного значення.

*Кожен і кожна, хто захищає нашу державу та дає Україні можливість бути дійсно Україною: собою – живою та сильною країною. – **Everyone** who defends our country and gives Ukraine the opportunity to be truly Ukraine: itself, a vibrant and powerful country.*

У цьому реченні спостерігається використання перекладацької трансформації адаптації, тобто українська фраза *кожен і кожна* перекладається як *everyone*. Перекладач вирішує генералізувати значення без зміни його основного значення.

Це люди, які не полишили свої громади, допомагали захисту від окупантів, допомагали спротиву, лікували й лікують. – *These are people who did not abandon their communities, helped defend against occupiers, **assisted in resistance.***

У цьому прикладі фразу *лікували й лікують* відтворено як *assisted in resistance*. Таким чином, перекладач адаптує текст до мови перекладу без зміни його значення.

Дякую кожному й кожній, хто залишається й працює саме там – у громадах уздовж лінії фронту. – *Thanks to **each and every one** who stays and works right there – in the communities along the front line .*

Наведений фрагмент включає в себе фразу *кожному й кожній*, яка у тексті перекладу отримує форму *each and every one*.

Велика подяка кожному з воїнів, завдяки яким це стало можливим. – *A big thank you to every warrior who **made this possible** .*

Наведений приклад демонструє використання перекладацької трансформації адаптації, тобто фразу *це стало можливим* було відтворено як *made this possible*. Як бачимо, форма висловлювання змінилася, проте ніяким чином не змінилося його значення.

Так і треба. – *This is the right thing to do.*

У тексті перекладу було додано фразу *the right thing to do*, яка робить речення більш повним та зрозумілим. Перекладацька трансформація адаптації була використана з метою забезпечення більш інформативного перекладу.

Я вдячний за хоробрість кожному солдату, кожному сержанту, кожному офіцеру ДШВ. – *I am grateful for the bravery of every soldier, every sergeant, every officer of **the Air Assault Forces** .*

У цьому реченні спостерігається використання перекладацької трансформації адаптації, тобто аббревіатура *ДШВ* перекладена як *the Air Assault Forces*. Перекладач намагається пристосувати текст для його кращого сприйняття аудиторією.

4. Експлікація, тобто пояснення складних термінологічних одиниць для полегшення сприйняття певної інформації [Карабан 2003, с. 69]. Наприклад:

*Вони прибули на місце після першого влучання, почали допомагати. – They arrived **at the scene** after the first hit and started helping.*

У цьому прикладі використано фразу *на місце*, яка у мові перекладу зазнає експлікації та отримує форму *at the scene*. Таким чином перекладач прагне акцентувати увагу на місці подій.

*Ми маємо берегти саме нашу оборону головним пріоритетом. – We **must** keep our defense as a top priority.*

Тут використано дієслово *маємо*, яке у тексті перекладу відтворено за допомогою модального дієслова *must*, яке має дещо експресивніше значення, аніж в українському варіанті.

*Усі, хто б'ється заради держави, хто допомагає битись і хто захищає інтереси України у світі. – Everyone who fights for the sake of the state, everyone who helps fight and who **champions** Ukraine's interests in the world.*

Наведений фрагмент містить в собі дієслово *захищає*, яке в англійському варіанті відтворене як *champions*. Таким чином, перекладач використовує перекладацьку трансформацію експлікації для наділення англійського тексту більшим емоційним забарвленням.

*Уже **інші** можливості, але ще не повний захист усієї території. – It has **greater** capabilities, but unfortunately, it does not yet fully protect the entire territory.*

У цьому реченні, як бачимо, лексична одиниця *інші*, яка використана у тексті оригіналу, замінюється на прикметник у вищому ступені порівняння *greater*. У такий спосіб перекладач наділяє англійський текст більшою експресивністю.

*І ми працюємо, щоб зробити його **ще більш** сильним. –And we are working to make it **even** better.*

Наведений приклад містить в собі фразу *ще більш*, яка гіперболізує український текст. У тексті перекладу використано лексичну одиницю *even*, яка наділена експресивністю значення, проте не відіграє роль гіперболізації значення.

*Дуже **важливо** пам'ятати, хто і як боровся заради України, хто і як рятував життя людей і нашої держави. –It is **crucial** to remember who and how fought for Ukraine, who and how saved lives and our country .*

Поданий фрагмент включає в себе прислівник *важливо*, який в англійському варіанті перекладено як *crucial*. Ця лексична одиниця наділена більшою експресивністю значення, таким чином можемо стверджувати про використання перекладацької трансформації експлікації.

*Наша держава **має** бути у Євросоюзі. –Our country **must** be in the European Union.*

У цьому прикладі використано українське дієслово *має* перекладено за допомогою модального дієслова *must*, яке наділене значно більшою експресивністю, аніж український відповідник. За допомогою вживання цього модального дієслова перекладач наділяє англійський текст більшим емоційним забарвленням.

*Наша робота – це **наближення й адаптація стандартів ЄС**, практик спільноту. –Our work is **to bring EU standards and community practices closer to Ukraine and adopt them.***

У цьому прикладі спостерігається використання перекладацької трансформації експлікації, тобто перекладач наділяє англійський варіант новинного повідомлення більшою емоційним забарвленням, аніж український. Форма виділеної конструкції була дещо змінена, проте без втрати основного семантичного значення.

Отже, у процесі дослідження було проаналізовано приклади з нашої вибірки, які було відтворено англійською мовою за допомогою способів

непрямого перекладу, зокрема транспозиції (зміна порядку слів у реченні, додавання слів, опущення слів, заміна частини мови, об'єднання речень, перестановка, граматична заміна), модуляції, адаптації, описового перекладу та експлікації. Кожен із зазначених способів допомагає відтворити український текст англійською мовою, дотримуючись авторської інтенції та не опускаючи жодні важливі для контексту факти.

ВИСНОВКИ

1. У процесі роботи було розглянуто явище соціальних мереж, а також їхню характеристику. Було з'ясовано, що Інтернет та соціальні мережі здійснюють вплив на формування нового суспільства та культури.

2. У соціальних мережах основну роль відіграє інформація, яка представлена у формі медіатекстів. Медіатексти характеризуються процесуальністю та незавершеністю. Інформаційно-новинним текстам властиві стилістичні та мовні особливості, зокрема високий рівень стандартизації, експресивність мови, використання образної фразеології та ідіоматичної лексики.

3. Структура новин побудована відповідно до схеми перевернутої піраміди, де найосновніша інформація розміщена на початку. Лексичний матеріал новин систематизований за тематичною рубрикацією, що визначає лексичні особливості у різних рубриках. Інформаційно-новинні тексти є провідними компонентами медіадискурсу, зокрема характеризуються деперсоніфікацією та об'єктивністю подачі інформації.

4. У процесі роботи було проаналізовано особливості Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського. Було з'ясовано, що Володимир Зеленський подає інформацію як українською, так і англійською мовами, тому новинні повідомлення було поділено на такі основні групи: 1) повідомлення тільки українською мовою; 2) повідомлення тільки англійською мовою; 3) повідомлення українською та англійською мовами. Матеріал каналу також було поділено на такі типи: 1) особисте звернення Володимира Зеленського; 2) виступи важливих персон; 3) демонстрація певних подій. Відповідно до структурно-семантичних особливостей, тексти каналу характеризуються наступними ознаками: використання дієслівних та іменних словосполучень; використання клішованих словосполучень; використання географічних реалій та власних імен; переважання дієслівних словосполучень; використання синтаксичних поєднань найбільш поширеного типу – словосполучення,

побудованих за моделлю прикметник + іменник. Власне стильовими та мовними особливостями текстів повідомлень Телегам каналу Володимира Зеленського є наступні: використання експресивно забарвленої лексики та використання метафор.

5. У нашій роботі було акцентовано увагу на моделі канадських лінгвістів Ж. Віне та Ж. Дарбельне, яка передбачає виокремлення способів прямого та непрямого перекладу. На матеріалі текстів Телеграм каналу Володимира Зеленського було укладено вибірку пар речень українською та англійською мовами, яка складає 150 одиниць. Кількісний аналіз продемонстрував те, що 48 прикладів було відтворено за допомогою способів прямого перекладу, 102 приклади – за допомогою способів непрямого перекладу. З пар речень, які побудовані на способах прямого перекладу, більша частина демонструє використання перекладацької трансформації калькування, а інші – запозичення (транскрипція, транслітерація та адаптивне транскодування) та буквального перекладу. Отож, кількісний аналіз довів, що калькування є ключовим способом прямого перекладу текстів Телеграм каналу президента України Володимира Зеленського.

6. У процесі дослідження було проаналізовано приклади з нашої вибірки, які було відтворено англійською мовою за допомогою способів непрямого перекладу, зокрема транспозиції (зміна порядку слів у реченні, додавання слів, опущення слів, заміна частини мови, об'єднання речень, перестановка, граматична заміна), модуляції, адаптації, описового перекладу та експлікації. Кожен із зазначених способів допомагає відтворити український текст англійською мовою, дотримуючись авторської інтенції та не опускаючи жодні важливі для контексту факти.

Отже, ми розглянули явище соціальних мереж, а також їхню характеристику та класифікації; визначили специфіку текстів соціальних мереж; дослідили структурно-семантичні особливості інформаційно-новинних текстів соціальних мереж; проаналізували офіційний телеграм канал президента України – Володимира Зеленського – його прагматичні та

структурно-семантичні особливості; проаналізували особливості застосування способів прямого перекладу; дослідили специфіку застосування способів непрямого перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Батюк Г. Ю. Генеза віртуальної культури в сучасному суспільстві. *Соц. технології*. 2011. № 51. С. 112–116.
2. Білецька О. Переклад інформаційно-новинних текстів у контексті міжкультурної комунікації. *Молодий вчений*. 2016. Вип. 3. С. 638-642. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/151.pdf> (дата звернення: 02.11.2023).
3. Богдан В. Заголовок медіа тексту як основний засіб прагматичного впливу на читача. *Наука. Освіта. Молодь* : матеріали XIII Всеукр. наук. конф., м. Умань, 22 квітня 2020 р. Умань : Візаві, 2020. С. 15–17.
4. Боднар А. Соціальні мережі як інструмент формування внутрішнього і зовнішнього бренду території. 2012. Вип. 1-2. С. 82-87. URL : https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/bodnar_sotsialni.pdf (дата звернення: 02.11.2023).
5. Боць Т. Скільки коштує реклама та що цікаво читачам – дослідження українського Телеграм. URL : <https://mediamaker.me/skilky-koshtuye-reklama-ta-shho-czikavo-chytacham-doslidzhennya-ukrayinskogo-telegram-1462/> (дата звернення: 06.11.2023).
6. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посібник. Київ : Академія Української Преси, 2011. 262 с.
7. Вдович І. Англomовні онлайн-новини як спосіб міжкультурної комунікації та їхні лексико-стилістичні особливості. *Матеріали Всеукраїнської студентської науково практичної конференції «МОВА, ОСВІТА, НАУКА В КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»*. 2021. С. 37-39. URL : http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19473/1/MON_37-39.pdf (дата звернення: 02.11.2023).
8. Від «корони» до Шарія: аналіз найпопулярніших українських телеграм-каналів (уточнено). URL : <https://imi.org.ua/monitorings/vid-korony->

do-shariya-analiz-najpopulyarnishyh-ukrayinskyh-telegramkanaliv-i41267 (дата звернення: 06.11.2023).

9. Все, що треба знати про телеграм. URL : <https://www.messengerpeople.com/telegram-messenger/> (дата звернення: 06.11.2023).

10. Данько Ю. Соціальні мережі як засіб політичної комунікації. 2015. Вип. 2. С. 204-209. URL : <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2015/2015-2-2/32.pdf> (дата звернення: 02.11.2023).

11. Данько Ю. Феномен соціальних мереж у контексті становлення і розвитку мережевого суспільства. *Вісник Міжнародного Слов'янського університету*. Харків : 2012. С. 53-55. URL : <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/02c11f38-8228-42bd-ade0-392f5b95785e/content> (дата звернення: 02.11.2023).

12. Жугай В. Особливості телеграм-каналів як новітніх інструментів медіа : український контекст. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2021. Т. 32. С. 120-125. URL : https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/6_2021/part_3/21.pdf (дата звернення: 06.11.2023).

13. Змисна Р. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси. Київ : 2016. С. 149-151. URL : https://www.researchgate.net/publication/317167419_Socialni_merezi_ak_forma_sucasnoi_komunikacii_plus_i_minusi (дата звернення: 02.11.2023).

14. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійської. 2003. Київ : «Нова книга». 608 с.

15. Ковалевич Б. Соціальні мережі як новий інструмент ведення інформаційних війн у сучасному світі. 2014. Вип. 4. С. 118-121. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/268617385.pdf> (дата звернення: 02.11.2023).

16. Кореньков О. Телеграм як нова медійна платформа для «Ісламської держави». *Вісник Львівського університету*. 2017. Вип. 26, С. 120-131.

URL:http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/26_2019/17.pdf (дата звернення: 06.11.2023).

17. Крейг Р. Інтернет журналістика. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 323 с.

18. Кузнєцова Т. В. Соціокультурні детермінанти оцінного сприйняття медіа тексту. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія : Філологія. Журналістика. 2022. Т. 33 (72), № 1, Ч. 3. С. 143–148.

19. Кулик Є. Інтернет з людським обличчям: гуманітарні аспекти, нетикет. Веб-спілкування, нетикет. URL :http://netiquette4uth.blogspot.com/2009/12/blog-post_01.html (дата звернення: 02.11.2023).

20. Кулик О. Д. Основи журналістики : навчальний посібник. Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2015. 152 с.

21. Макарець Ю. С. Особливості семантико-функціонального призначення перифразів у публіцистиці. *Вісник Харківського національного ун-ту ім. В.Н. Каразіна*. Серія «Філологія». Х. : ХНУ, 2010. Вип. 60. Ч. 1. С. 413-417.

22. Макінтайр Л. Постправа. Київ : «ArtHuss», 2021. 236 с.

23. Марушкіна І. Як писати новини. 35 с. URL : <https://varianty.lviv.ua/files/posibnyk-jurnalista.pdf> (дата звернення: 06.11.2023).

24. Мина Ж. Соціальні мережі як засіб інформаційної підтримки учнівської та студентської молоді у навчально-виховному процесі та професійному виборі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2021. Т. 32. С. 278-282. URL :https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/part_3/47.pdf (дата звернення: 02.11.2023).

25. Москаленко А. З. Теорія журналістики. Навчальний посібник. К. : Експрес-об'ява, 1998. 33 с.

26. Новосельський І. Українські соціальні мережі: специфіка та проблеми функціонування. *Політичні інститути та процеси*. 2020. Вип. 5. С. 89-94. URL :http://politicus.od.ua/5_2020/16.pdf (дата звернення: 02.11.2023).
27. Онищенко О. Тенденції впливу глобального інформаційного середовища на соціо- культурну сферу України. К. : 2013. С. 206.
- 28.Офіційний канал Президента України - Володимира Зеленського. URL : https://t.me/V_Zelenskiy_official (дата звернення: 02.11.2023).
29. Плющ О. М. Соціально-психологічні механізми інформаційного впливу в постіндустріальному суспільстві : дис. ... доктора психолог. наук : 19.00.05. Київ : Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2018. 400 с.
30. Посібник з питань використання соціальних мереж, розроблений Департаментом преси і публічної інформації Консультативної місії ЄС в Україні. Використання соціальних мереж. Київ : 2020. 47 с. URL :<https://www.euam-ukraine.eu/wp-content/uploads/2020/09/Working-with-Social-Media-Compendium-UKRAINIAN-AUGUST-2020-FOR-PUBLICATION.pdf> (дата звернення: 02.11.2023).
31. Потятиник У. Типи функціонування інтертексту у медіадискурсі. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. 2010. Вип. 89(5). С. 220-224.
32. Соліс Б. Роль сучасних соціальних мереж в соціумі та політичних технологіях. Директ-Медіа. 2012. 8 с.
33. (ТЯЕТЗППВІ) Телеграм як ефективний та зручний інструмент просування вашого івенту. 2020. URL : <https://kyivmaps.com/ua/blog/telegram-kak-effektivnyj-i-udobnyj-instrument-prodvizenia-vasego-iventa> (дата звернення: 06.11.2023).
34. Турчин А. Класифікація соціальних мереж. Актуальні задачі та досягнення в галузі кібербезпеки. Кропивницький : 2016. С. 206. URL :<https://core.ac.uk/download/pdf/84825408.pdf> (дата звернення: 02.11.2023).

35. У Зеленського з'явився Telegram-канал. URL : <https://tsn.ua/ukrayina/u-zelenskogo-z-yavivsvya-telegram-kanal-1410825.html> (дата звернення: 06.11.2023).

36. Фісенко Т. В. Соціальні інтернет-мережі як засіб задоволення інформаційних потреб. *Наукові записки Інституту журналістики: науковий збірник*. Київ, 2010. Т. 41. С. 190-194.

37. Четверікова О. Рекламний медіа текст як віддзеркалення англomовних національнокультурних маркерів. *Text et culture : збірник наукових праць*. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2020. Вип. 5. С. 69–73

38. Щепка О. А. Сучасний публіцистичний текст: кваліфікаційні та диференційні ознаки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2018. Т. 2, № 34. С. 103–106

39. Що таке верифікація і для чого вона потрібна? URL: <https://www.roboforex.ua/about/client/faq/verification/16/> (дата звернення: 01.11.2023).

40. (ЯФТЗАТКМ. ДЗРД) Як функціонують та завойовують аудиторію телеграм-канали-мільйонники. Дискусія за результатами дослідження. URL : <https://www.jta.com.ua/trends/yak-funktsionuiut-ta-zavoyovuiut-audytoriiu-telehram-kanaly-milyonnyky-dyskusiia-za-rezultatamy-doslidzhennia/> (дата звернення: 06.11.2023).

41. Яненко Я. Соціально-психологічні особливості текстів медіа повідомлень. 2022. Вип. 2. С. 15-25. URL : https://obraz.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/2_Yanenko_Obraz_39.pdf (дата звернення: 02.11.2023).

42. Яцимірська М. Г., Драган Н. Мідеатекст як продукт журналістської творчості (психолінгвістичний аналіз логічного сприйняття та емоцій). *Вісник Львівського університету. Серія журналістика*. Вип 30. 2007. С. 267-276

43. Baker M. Ethics of Renarration. *Cultus, the Journal of International Mediation and Communication*, published in Italy. 2008. URL : <http://manchester.academia.edu/MonaBaker/Papers>. (accessed: 15.11.2023).

44. Bell A. *The Language of News Media*. Language in society. Oxford : Blackwell: Publishers, 1991. 417 p.
45. Bellos D. *The Englishing of Ismail Kadare*. Notes of a retranslator. 2005. vol. VI, issue 2. URL : <http://www.complete-review.com/quarterly/vol6/issue2/bellos.htm>. (accessed: 15.11.2023).
46. Berger J., Humphreys A., Ludwig S., Moe W. W., Netzer O., Schweidel D. A. *Uniting the tribes: Using text for marketing insight*. Journal of Marketing. 2020. Vol. 84, Iss. 1. P. 3–25.
47. Blumer H. *The Mass, the Public and Public Opinion*. New York : Barnes and Noble, 1966. 79 p.
48. Boyd M., Ellison B. *Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship*. Journal of Computer-Mediated Communication, 2007. Vol. 13, Issue 1. P. 210–230.
49. Coker M., Schechner S., Flynn A. *How Islamic State Teaches Tech Savvy to Evade Detection*. The Wall Street Journal. URL : <https://www.wsj.com/articles/islamic-state-teaches-techsavvy-1447720824>. (accessed: 02.11.2023).
50. Corner J. *Documentary television: The scope of Medialinguistics*. In *AILA Review*, 1995. 422 p.
51. *DIGITAL 2020: 3.8 billion people use social media*. URL : <https://wearesocial.com/blog/2020/01/digital-2020-3-8-billion-people-use-socialmedia#>(accessed: 02.11.2023).
52. Dollerup C. “Relay” and “Support” translations. 2008. P. 1-9. URL : <http://www.cay-dollerup.dk>. (accessed: 15.11.2023).
53. Dong X. *A Probe into Translation Strategies from Relevance Perspective*. Direct Translation and Indirect Translation. Canadian Social Science. 2012. 8 (6). P. 39-44.
54. Gutt E.-A. *A theoretical account of translation – without a translation theory*. URL : <http://cogprints.org/2597/1/THEORACC.htm>. (accessed: 15.11.2023).

55. Koerner B.I. Why ISIS Is Winning the Social Media War. Wired. URL : <https://www.wired.com/2016/03/isis-winning-social-media-war-heres-beat> (accessed: 02.11.2023).

56. Koskinen K., Paloposki O. Retranslation. Handbook of translation studies (edited by Yves Gambier, Luc van Doorslaer). Amsterdam. Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2010. Vol. 1. P. 294-296.

57. Milton J. Aprecentacao. URL : <http://www.periodicos.ufsc.br/index.php/5729>. (accessed: 15.11.2023).

58. Mirzajonov A. K. The importance of discourse and media text in modern media. *Academicia: an International Multidisciplinary Research Journal*. 2021. Vol. 11, Iss. 2. P. 24–26.

59. Munday J. *Introducing Translation Studies*. New York : Routledge, 2010. 236 p.

60. Pieta H., Rosa A. A. Indirect translation : state-of-the-art and future research avenues. 2012. URL : <http://www.fb06.uni-mainz.de/est/51.php>. (accessed: 15.11.2023).

61. Pym A. The Translator as Author: Two English Quijote. URL : <http://usuaris.tinet.cat/apym/on-line/translation/pymquixote.pdf>. (accessed: 15.11.2023).

62. Pym A. *On Translator Ethics: Principles for mediation between cultures*. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company. 2012. 185 p.

63. Shpak M., Kichuk A., Sytnyk O., Ishchuk N., Filonenko D., Hrozna O. Socio-Psychological Factors of User Trust in Information in Electronic Mass Communication. *Studies of Applied Economics*. 2021. Vol. 39, Iss. 5. P. 3–12.

64. Telegram post, December 9, 2015, referenced in “On Telegram, ISIS Supporters Are Instructed to Return to Twitter.” The Cyber & Jihad Lab, MEMRI (blog). 2015. URL : <http://cjlaboratory.org/lab-projects/trackingjihadi-terrorist-use-of-social-media/on-telegram-isis-supporters-are-instructed-to-return-to-twitter>. (accessed: 02.11.2023).

65. Vinay J. P. Darbelnet J. Comparative stylistics of French and English: a methodology for translation. Philadelphia : John Benjamins B.V., 1995. 280p.

66. Walińska H. Hackbeil H. Pojęcie «komunikacja» w amerykańskiej teorii komunikacji społecznej : autoref. dokt. dys... Uniwersytet Wrocławski, 1975. 36 s.

67. Wasserman S. Social Network Analysis in the Social and Behavioral Sciences. Social Network Analysis: Methods and Applications. New York : Cambridge University Press, 1994. P. 12–26.

68. Zhao Z., Zhu H., Xue Z., Liu Z., Tian J., Chua M., Liu M. An image-text consistency driven multimodal sentiment analysis approach for social media. *Information Processing & Management*. 2019. Vol. 56, Iss. 6. P. 97–102.

ДОДАТКИ

Додаток А

Способи прямого перекладу

1. Запозичення:

- транскрипція:

*68-ма окрема єгерська **бригада** – молодший сержант Роман Петляр. –
The 68th Separate Hunting **Brigade** – Junior Sergeant Roman Petliar.*

- транслітерація:

*Загалом про ситуацію на **фронті**, конкретні напрямки. –The overall
situation at the **front**, particular directions.*

Авдіївка, Куп'янськ, Бахмут. –Avdiivka, Kyryansk, Bakhmut.

***Україна** свою частину роботи виконує. –**Ukraine** is doing its part.*

*Сьогодні історія України та всієї **Європи** зробила правильний крок –
Єврокомісія рекомендувала розпочати переговори щодо членства з
Україною. –Today, the history of Ukraine and the whole of **Europe** has taken the
right step – the European Commission has recommended starting membership
negotiations with Ukraine.*

*Українці на це заслуговують і своїм захистом європейських цінностей, і
тим, що навіть у час повномасштабної війни ми дотримуємо свого слова,
розвиваючи державні **інституції**. –Ukrainians deserve it both for their defense
of European values and for the fact that even in times of full-scale war, we keep our
word and develop state **institutions**.*

*Очікуємо історичний висновок Євросоюзу – звіт щодо виконання
Україною **рекомендацій** Єврокомісії. –We are expecting the EU's historic
conclusion – a report on Ukraine's implementation of the European Commission's
recommendations.*

*Нашу законодавчу роботу, посилення **інституцій** держави. –Our
legislative work, strengthening of state **institutions** .*

Україна вже пройшла великий шлях у наближенні до Євросоюзу, і наша держава абсолютно свідома того, що набути членство в Євросоюзі – це і **політичне** рішення всіх країн, які вже в спільноті та хочуть бачити нову державу в Євросоюзі, але це також і робота самої держави. –Ukraine has already come a long way in its rapprochement with the European Union, and our country is fully aware that becoming a member of the European Union is a **political** decision of all the countries that are already in the community and want to see a new state in the European Union, but it is also the work of the state itself.

І ми прийдемо до цього, зокрема, завдяки **трансформації** нашої держави – внутрішній **трансформації**, яка абсолютно відповідає інтересам наших людей. –And we will achieve this, in particular, through the **transformation** of our country – an internal **transformation** that is absolutely in the interests of our people .

ЄС для України – це **економічна безпека та соціальна стабільність**, а Україна для ЄС – це посилення всієї спільноти. –For Ukraine, the EU means **economic security and social stability**, and for the EU, Ukraine means strengthening of the entire community.

І дуже важливо, щоб депутати **Верховної Ради** України продовжували підтримувати необхідні для нашої євроінтеграції законодавчі ініціативи. – And it is very important that deputies of the **Verkhovna Rada** of Ukraine continue to support the legislative initiatives necessary for our European integration .

Ресурс держави, **ресурс бюджету**, **ресурс** нашої уваги та **емоцій**, **ресурс** наших зусиль – усе це потрібно для нашої перемоги. –The **resource** of the state, of the **budget**, of our attention, **emotions**, efforts – all this is needed for our victory.

Усі ми бачимо, як люди вимагають направити **бюджетні** ресурси не на бруківку й ремонт вулиць, а на допомогу обороні. –We all see people demanding that **budget** resources be allocated to help the defense instead of paving and repairing streets.

Усі **ресурси** направляти на те, щоб Україна стала сильніше. –All **resources** should be used to make Ukraine stronger.

- адаптивне транскодування:

Є позитив від Єврокомісії – **рекомендація** почати переговори щодо членства нашої держави в ЄС. – *There is a positive signal from the European Commission – a **recommendation** to start negotiations on our country's membership in the EU.*

Наш народ заслуговує бути в Європейському Союзі – разом з усіма вільними народами нашої **Європи**. – *Our people deserve to be in the European Union – together with all the free peoples of our **Europe**.*

Я впевнений, що немає **альтернативи** тому, щоб межі демократичної Європи відповідали межам Європейського Союзу. – *I am convinced that there is no **alternative** to the borders of a democratic Europe matching the borders of the European Union.*

2. Калькування:

Україна живе завдяки тому, що є кому зупиняти ворога. – *Ukraine is living because there are those who can stop the enemy.*

Всі наші люди, які б'ються та працюють заради України. – *All our people who are fighting and working for Ukraine!*

Всі у світі, хто допомагає. – *Everyone in the world who helps!*

Просто по житлових будинках. – *Right at residential buildings.*

Чотири ракети. – *Four missiles.*

Є загиблі. – *There are dead.*

Усім пораненим була надана необхідна допомога. – *All the wounded were provided with the necessary assistance.*

Ми маємо боротися. – *We have to fight.*

Слава всім, хто дбає про Україну і українців! – *Glory to all those who care about Ukraine and Ukrainians!*

Наші воїни. – *Our warriors.*

Також південні напрямки. – *Also the southern directions.*

Наші бойові медики. – *Our combat medics.*

Наші кроки та наші рішення. – *Our steps and our decisions.*

Кожна країна, кожен лідер, які допомагають нам посилювати ППО, допомагають захищати життя. –Every country, every leader who helps us bolster our air defense helps protect lives.

Ми здатні проходити найскладніші випробування. –We are capable of overcoming the most difficult challenges.

Дякую всім, хто сьогодні вшанував пам'ять тих, хто віддав своє життя, щоб Херсон, як і вся наша держава, були вільними. –I thank everyone who today honored the memory of those who gave their lives for Kherson and for our entire state to be free.

Напередодні я підписав указ про державні нагороди для воїнів і цивільних, які відзначилися саме там – при захисті Херсонщини. –On the eve, I signed a decree on state awards for soldiers and civilians who distinguished themselves there – in the defense of Kherson.

Тих, хто бився заради держави. –Those who fought for the state.

Я дякую всім вам за вашу хоробрість і відданість своїй роботі й Україні. –I thank all of you for your courage and dedication to your work and Ukraine .

Але, так само як і після 24 лютого, це можна зробити разом – і тільки разом, у єдності, дбаючи про державу, про тих, хто поруч із тобою, про українців, хоч би де вони були. –But, just like after February 24, this can be done together – and only together, in unity, taking care of the state, of those who are next to you, of Ukrainians, wherever they are.

Це саме те рішення, якого ми очікували. –This is exactly the decision we expected.

Слава всім нашим людям, які б'ються та працюють заради України! –Glory to all our people who are fighting and working for Ukraine!

Завжди на особливих ділянках фронту, завжди здобувають особливо важливі результати для України. – Always in special areas of the frontline, always achieving particularly important results for Ukraine .

Повага і слава всім, хто б'ється заради держави, усім, хто допомагає та працює, щоб Україна могла захищати й захистити незалежність. –Respect

and glory to everyone who fights for the country, everyone who helps and works to ensure that Ukraine can defend and protect its independence.

3. Буквальний переклад:

Слава всім, хто б'ється заради України та нашого народу! –Glory to all who fight for Ukraine and our people!

Снаряди, техніка, все для фронту. –Ammunition, equipment – everything for the front .

Справжні герої! –They are true heroes!

Росія готується до зими. –Russia is preparing for winter.

Це різні країни. –These are different countries.

Допомагати! –To help!

Ми маємо захистити Україну. –We have to protect Ukraine.

Це наш топовий пріоритет. –This is our top priority.

Всі необхідні рішення ухвалюємо. –All the necessary decisions are being adopted .

Україна буде в ЄС. –Ukraine will be in the EU.

Дякую всім, хто допомагає Україні! –I thank everyone who helps Ukraine!

Дякую всім, чия робота – зробити Україну, наших людей, наших дітей більш захищеними. –I thank everyone whose job is to make Ukraine, our people, and our children more secure .

Дякую всім воїнам мобільних вогневих груп, авіації наших Повітряних сил та зенітним ракетним військам. –I thank all the soldiers of mobile fire groups, the aviation of our Air Force, and the anti-aircraft missile troops.

Усім нам в Україні важливо бути ефективними на сто відсотків. –It is crucial for all of us in Ukraine to be one hundred percent effective.

Попри будь-які намагання послабити Україну. –Despite any attempts to weaken Ukraine .

Додаток Б

Способи непрямого перекладу

1. Транспозиція:

- зміна порядку слів у реченні:

26-та артилерійська бригада з 2014 року хоробро захищає нашу державу. –The 26th Artillery Brigade has bravely defended our country since 2014.

Увесь день триває розбір завалів. –The rubble is being cleared all day.

Дуже інтенсивні російські штурми, і особливо – на Донеччині. –Russian assaults are very intense, especially in Donetsk region .

Витримувати цей їхній натиск надзвичайно складно. –It is extremely difficult to withstand this onslaught.

Не про все зараз ми можемо говорити відкрито, але український повітряний щит уже сильніше, ніж торік. –We can't talk openly about everything now, but the Ukrainian sky shield is already more powerful compared to last year.

*Бути єдиними і бути вдячними – **це обов'язково.** –It is imperative to be united and grateful .*

Дякую всім партнерам, які допомагають нам гарантувати реальне відновлення міжнародного права на нашій землі та в нашому морі, і особливо вдячний Сполученим Штатам за незмінне лідерство у підтримці. –I am grateful to all partners who are helping us to ensure the real restoration of international law on our land and in our sea, and I am especially grateful to the United States for its continued leadership in support .

- додавання слів:

*Оборонні, наступальні дії, важкі бої – воїни стоять міцно та демонструють гідний результат. –**Whether** in defensive or offensive actions, facing tough battles, the warriors stand strong and demonstrate commendable results .*

Маємо пам'ятати про це. –We must remember this.

Уночі – ракетний удар росіян по Селидовому в Донецькій області. –*At night, **there was** a Russian missile attack on Selydove, Donetsk region.*

Більше 20 будинків зруйновані. –*More **than** 20 houses were destroyed.*

Інший російський удар – по Запорізькій області, теж ракетний. –*Another Russian strike hit Zaporizhzhia region, also **with** missiles.*

Серед загиблих – хлопці-рятувальники. –*Among the dead **are** rescuers.*

Працюємо над тим, щоб отримати безумовне рішення про початок переговорів. –*We are working to get an unconditioned decision to open negotiations.*

Я закликаю всіх українців, українок, усіх тих, чий голос у світі чується, наших журналістів, всіх тих, хто підтримує Україну у світі, допомагати посилювати захист. –*And I urge all Ukrainians, all those whose voice is heard in the world, our journalists, all those who support Ukraine in the world, to help boost the defense.*

Але разом, у єдності, коли дбаємо про одне одного і коли мільйони людей допомагають своїм захисникам, захисницям та своїй державі. –*But **only** together, in unity, when we take care of each other and when millions of people help their defenders and their country.*

Сьогодні – річниця звільнення міста Херсона, і я вдячний усім, хто згадував, як херсонці протистояли окупанту, як чекали на повернення українського прапора і як зустрічали наших воїнів. –*Today **marks** the anniversary of the liberation of the city, and I am grateful to everyone who remembers how the people of Kherson resisted the occupiers, awaited the return of the Ukrainian flag, and welcomed our soldiers.*

Тих, хто допомагав спротиву. –*Those who assisted **in** resistance.*

Пам'ятаємо про всіх, хто віддав своє життя заради майбутнього нашої держави. –*We remember everyone who gave their lives for the future of our state .*

Вірити в Україну – це знати, що Україна й українці можуть зберегти незалежність, збережуть, повернуть своє. –*Believing in Ukraine **means***

knowing that Ukraine and Ukrainians can preserve their independence, will preserve **it**, **and** will regain **what is theirs**.

Зберегти єдність народу – найважливіше. –Preserving the unity of the nation is the key .

Я вдячний усім у нашій державі, хто допомагає цій нашій роботі. –And I am grateful to everyone in our country who contributes to this work .

Звичайно, вже розуміємо, які наші кроки потрібні далі, щоб рухатись уже після рішення Європейської ради та наближати ключову мету – сам вступ нашої держави в ЄС. –Of course, we already understand what next steps are needed to move forward after the European Council's decision and bring the key goal – our country's accession to the EU – closer.

Дякую усім в світі, хто допомагає! –I am grateful to everyone in the world who helps!

Наші воїни, дякую вам за кожен ваш крок, за вашу силу, яка дозволяє Україні жити. –Our warriors, I thank you for every step you take, for your strength, which allows Ukraine to live .

Завтра важливий день. –Tomorrow is an important day.

Надпотужні воїни, які виконують надскладні завдання. –Extremely powerful warriors who perform extremely difficult tasks .

*Чим ближче до зими, тим більше буде російських намагань зробити удари потужнішими. –As winter approaches, there will be more Russian attempts to make the strikes **more** powerful .*

- опущення слів:

*Будь ласка, використовуйте кожну можливість, щоб посилити **нашу** державу. –Please use every opportunity to strengthen the state .*

*І кожен наш воїн, **який** тримає позиції, кожен наш воїн, **який** виконує бойові завдання саме там, заслуговує на надзвичайну нашу вдячність. –And each of our warriors holding the positions, each of our warriors performing combat missions there deserves our utmost gratitude.*

І у нас в Україні вся увага має бути зосереджена на захисті, на відповідях терористам, на всьому тому, що Україна може зробити, щоб полегшити нашим людям проходження цієї зими та збільшити можливості наших воїнів. –And in Ukraine, all our attention should be focused on defense, on response to terrorists, on everything Ukraine can do to make it easier for our people to get through this winter and to increase the capabilities of our troops .

Я дякую ї усім журналістам, які про це нагадують, кожному ї кожній, хто береже цю пам'ять про визволення Херсона ї про хоробрість херсонців. –I thank all journalists who remind us of this, and every person who preserves the memory of the liberation of Kherson and the bravery of its residents .

- заміна частини мови:

Від усіх, хто ефективний. –**On** all who are effective.

*Для України це **принципово** – реалізувати всі рекомендації Єврокомісії, які були надані, усі сім рекомендацій, і виконати необхідне на цьому етапі нашого шляху у Європейський Союз. –For Ukraine, it is **a matter of principle** to implement all the recommendations of the European Commission, all seven recommendations, and fulfill everything that is required at this point of our path to the European Union.*

Ваша влучність, хлопці, – це буквально життя для України. –Your accuracy, guys, is literally life for Ukraine .

*Це залежить **від** кожного, кожної, хто стійкий. –It depends **on** everyone, on everyone who is resilient.*

- об'єднання речень:

Бережіть себе обов'язково. Дякую за вашу дуже важливу ї самовіддану роботу! –Take care of yourself, and thank you for your extremely important and selfless work.

Рятують і зараз. Під бомбами, в умовах постійних ударів. –They are saving lives even now, under constant bombings and in the face of ongoing attacks.

- перестановка:

Від початку повномасштабного вторгнення **підрозділи бригади** боронили Україну на Сєвєродонецькому, Попаснянському, Бахмутському напрямках. –*From the beginning of the full-scale invasion, **brigade units** have defended Ukraine on the Severodonetsk, Popasna, and Bakhmut fronts.*

Наші воїни, які кожним кроком, своєю силою **дають Україні змогу жити**. –*Our warriors, who, with every step and with their strength, **make it possible for Ukraine to live.***

Імовірно, є люди під завалами. –*There are **probably** people under the rubble.*

Росія вже втрачає під **Авдіївкою** і солдатів, і техніку швидше та масштабніше, ніж, зокрема, під Бахмутом. –*Russia is already losing soldiers and equipment near **Avdiivka** faster and on a larger scale than, for example, near Bakhmut.*

Дякую за **кожне врятоване життя!** –*Thank you for **every life you save!***

Провів сьогодні тривалу нараду з дипломатами, урядовцями, представниками Верховної Ради щодо підготовки нашої держави до політичного рішення Європейської ради про початок переговорів про членство України у Євросоюзі. –***Today, I held** a long meeting with diplomats, government officials, and representatives of the Verkhovna Rada to discuss our country's preparations for the European Council's political decision to start negotiations on Ukraine's membership in the European Union.*

Перемовини з лідерами **держав-партнерів**, нові пакети підтримки для наших воїнів, міжнародна комунікація України. –*Negotiations with the leaders of **partner countries**, new support packages for our warriors, and international communication of Ukraine .*

І хто саме такий сміливий, як **тепер світ** знає сміливість українців. –*And those who are as courageous as **the world now** knows the courage of Ukrainians.*

Разом із нашими воїнами в цьому указі також відзначені **працівники органів місцевої влади**. –*Alongside our soldiers, the decree also honors local government officials.*

Ми всі **добре пам'ятаємо** цей день, ці емоції. –*We all remember well this day, these emotions.*

Як люди зустрічали наших військових, як **раділи дорослі й діти**. –*How people welcomed our soldiers, how adults and children rejoiced.*

Сьогодні був день, який **історія України** точно буде пам'ятати. –*Today was a day that Ukraine's history will definitely remember.*

І ми **все для цього робимо**. –*And we are doing everything for this.*

Зараз ми очікуємо рішення Європейської ради в грудні щодо переговорів, і ми вже підготувалися до цього рішення. –*We are now awaiting the European Council's decision on the negotiations in December, and we have already prepared for this decision.*

- граматична заміна:

Чим більше російської сили **буде** знищено зараз під Авдіївкою, тим гірше для ворога буде загальна ситуація, загальний хід цієї війни. –*The more Russian forces are destroyed near Avdiivka now, the worse the overall situation and the overall course of this war will be for the enemy.*

2. Модуляція:

Непростий був день. –*It was a rough day.*

І був **повторний** удар. –*And then there was a second strike.*

Мої співчуття всім, чийх рідних і **близьких** забрав російський терор. –*My condolences to all those whose relatives and friends were killed by Russian terror.*

І маємо щодня **додавати** нашій державі більше сили. –*And we must make our state stronger every day.*

Під **обстрілами**, у непростих умовах щодня бережуть життя наших воїнів, турбуються про них і роблять усе, щоб їх врятувати. –*Under fire, in*

tough conditions, every day they save the lives of our warriors, take care of them and do everything to rescue them!

І це буде. –And they will .

*Усі, хто тренує, лікує, розвиває нашу бойову медицину та наше воєнне виробництво й забезпечення наших людей. –Everyone who **trains our soldiers, who treats them, who develops our combat medicine** and our military production, who provides our people with everything they need.*

*Ми пройшли вже майже половину листопада і маємо бути готовими до того, що ворог може збільшити кількість ударів дронами чи ракетами по нашій інфраструктурі. –We are **almost halfway through November** and we must be prepared for the possibility that the enemy may increase the number of drone or missile strikes against our infrastructure.*

*Я дякую всім нашим партнерам, які допомогли Україні з ППО. –I thank all our partners who have helped Ukraine with **air defense**.*

*Тих, хто рятував і рятує людей. –Those who saved and **continue** to save lives.*

*Рік тому український прапор повернувся до Херсона. –A year ago, the **Ukrainian flag returned** to Kherson .*

*Херсоне й херсонці, дякую за вашу стійкість і віру в Україну! –Kherson and its **residents**, thank you for your resilience and belief in Ukraine!*

*І ми захистимо – я в цьому не сумніваюся. –And we **will** – I have no doubt about it.*

*І вже готуємо наші подальші кроки – після цього звіту. –We are already preparing our **next steps** after this report.*

*Усі, хто допомагає Україні повертати безпеку, усі, хто захищає нашу державу й працює для неї, хто зміцнює партнерства заради безпеки, заради спільної сили, усі, хто тисне на державу-терориста, є захисниками свободи та людяності. –Everyone who helps Ukraine regain its security, everyone who **strengthens partnerships for security, for***

common strength. Everyone who exerts pressure on the terrorist state is a defender of freedom and humanity .

I кожному українському солдату, кожному нашому сержанту, кожному офіцеру Сил оборони і безпеки України – усім, хто захищає державу і дійсно дбає про людське життя, – я дякую! –And I thank every Ukrainian soldier, every sergeant, every officer of the Defense and Security Forces of Ukraine, everyone who defends the state and truly cares about human life!

За минулу ніч у нашому небі були знищені майже 30 «шахедів». –Last night, almost 30 'Shaheds' were destroyed in our sky .

3. Адаптація:

Від кожного й кожної, хто може додати і додає Україні сили, перспектив. –On each and every one who can add and adds strength and perspective to Ukraine .

Наші захисники й захисниці** заслуговують великої вдячності. –**Our defenders deserve great gratitude.

Дякую за все, що ви робите для свободи та незалежності нашої держави! –Thank you for everything you do for the freedom and independence of our country .

*Провів сьогодні кілька **нарад** і щодо наших нових міжнародних кроків, які заплановані на найближчі тижні. –Today, I also held several **meetings** on our next international steps planned for the coming weeks.*

*Ми можемо й мусимо забезпечити абсолютно чіткий результат: **хоч би яким** був інформаційний порядок денний світу, наші партнери мають нас розуміти й чути українців. –We can and must ensure an absolutely clear result: **no matter what** the information agenda of the world is, our partners must understand us and hear Ukrainians.*

Кожен і кожна, хто захищає нашу державу та дає Україні можливість бути дійсно Україною: собою – живою та сильною країною. –Everyone who defends our country and gives Ukraine the opportunity to be truly Ukraine: itself, a vibrant and powerful country.

Це люди, які не полишили свої громади, допомагали захисту від окупантів, допомагали спротиву, лікували й лікують. –*These are people who did not abandon their communities, helped defend against occupiers, **assisted in resistance**.*

Дякую **кожному й кожній**, хто залишається й працює саме там – у громадах уздовж лінії фронту. –*Thanks to **each and every one** who stays and works right there – in the communities along the front line .*

Велика подяка кожному з воїнів, завдяки яким **це стало можливим**. –*A big thank you to every warrior who **made this possible**.*

Так і треба. –*This is the right thing to do.*

Я вдячний за хоробрість кожному солдату, кожному сержанту, кожному офіцеру ДШВ. –*I am grateful for the bravery of every soldier, every sergeant, every officer of **the Air Assault Forces**.*

4. Експлікація:

Вони прибули **на місце** після першого влучання, почали допомагати. –*They arrived **at the scene** after the first hit and started helping.*

Ми **маємо** берегти саме нашу оборону головним пріоритетом. –*We **must** keep our defense as a top priority.*

Усі, хто б'ється заради держави, хто допомагає битись і хто **захищає** інтереси України у світі. –*Everyone who fights for the sake of the state, everyone who helps fight and who **champions** Ukraine's interests in the world.*

Дякую всім вам за ту силу, яку ви даєте нашій державі! –*I am grateful to all of you for the power you are giving to our country .*

Уже **інші** можливості, але ще не повний захист усієї території. –*It has **greater** capabilities, but unfortunately, it does not yet fully protect the entire territory.*

І ми працюємо, щоб зробити його **ще більши** сильним. –*And we are working to make it **even** better.*

Дуже **важливо** пам'ятати, хто і як боровся заради України, хто і як рятував життя людей і нашої держави. – *It is **crucial** to remember who and how fought for Ukraine, who and how saved lives and our country .*

Наша держава **має** бути у Євросоюзі. – *Our country **must** be in the European Union.*

Наша робота – це **наближення й адаптація стандартів ЄС**, практик спільноти. – *Our work is **to bring EU standards and community practices** closer to Ukraine and adopt them.*

Попри всі складнощі. – *Despite all the difficulties.*

Попри всю втому. – *Despite all the fatigue.*

Максимум уваги – на **донецькі напрямки**. – *Maximum attention is paid to **Donetsk directions** .*

Зокрема, **Авдіївка**. – *In particular, **Avdiiivka**.*

Харківщина – Куп'янський напрямок. – *Also Kharkiv region and Kupiansk direction .*

Вдячний усім, хто стійкий і тримає наші позиції, – кожному солдату, кожному сержанту, кожному командирі. – *I am grateful to **everyone** who is **resilient** and holds our positions – every soldier, every sergeant, every commander.*

Була сьогодні й доповідь керівника СБУ: є **нові результати в протидії ворожим операціям і колаборантам**. – *Today there was also a report from the Head of the Security Service of Ukraine – there are **new results in countering enemy operations and collaborators**.*

Важливі результати. Дякую за них. – *These are **important results**, and I am **grateful** for them .*

Дякую всім, хто дбає про нашу державу, усім, хто воює та працює заради України й українців, усім, хто **додає свої сили** спільній силі нашої держави. – *I thank everyone who cares about our country, everyone who fights and works for Ukraine and Ukrainians, everyone who **adds their strength** to the common strength of our country .*

Народ, який **бореться**, точно **вистойть**. – *The people that is fighting will definitely survive.*

Наш **шлях нелегкий**, наша боротьба триває, але ми знаходимо в собі сили й витримку, щоб рухатися вперед і досягати результатів. – *Our path is not easy, our struggle continues, but we find the strength and endurance in ourselves to move forward and achieve results .*

Дякую всім, хто з Україною на цьому шляху, всім, хто **служить і працює** заради нашої держави й людей. – *I thank everyone who is with Ukraine on this path, everyone who serves and works for the sake of our country and people .*

Сьогодні відбулось чергове засідання у **форматі «Рамштайн»** – уже сімнадцяте. – *Today a regular meeting in the Ramstein format was held – the 17th one already.*

Є й **нові пакети** підтримки України – наших воїнів. – *There are also new packages of support for Ukraine – for our warriors.*

Це стосується і снарядів, і ракет, і **РЕБ**, і дронів, і нових потужностей для нашої **ППО**. – *These include shells and missiles, electronic warfare and drones, new capacities for our air defense.*

Створена відповідна коаліція – коаліція розвитку **ППО**. – *A corresponding coalition has been established – the air defense development coalition.*

Лідерами в її організації є **Німеччина та Франція**, і я дякую за таке лідерство. – *The leaders in its organization are Germany and France.*

Дякую кожній країні, яка бере участь у цих зусиллях – у тому, що дає можливість нашим містам і селам бути **більш захищеними** від російських ударів. – *I am grateful for this leadership. I am also grateful to every country that participates in these efforts, which enable our cities and villages to be more protected from Russian attacks.*

Поки не все можна розповідати публічно, але **український повітряний щит** стає сильнішим буквально щомісяця. – *Not everything can be said publicly yet, but Ukraine's sky shield is getting more powerful literally every month.*

*Найближчим часом очікую звіт міністра оборони **Умерова** за результатами цього «**Рамштайну**». – In the near future, I expect Defense Minister **Umerov** to report on the results of this **Ramstein**.*

SUMMARY

The presented paper thoroughly examines the phenomenon of social networks and their impact on shaping contemporary society and culture through the Internet. The roles of information in social networks, presented in the form of mediatexts characterized by processuality and incompleteness, are analyzed. Stylistic and linguistic features of informational-news texts in the context of social networks are discussed.

A detailed analysis of the news structure, built on the inverted pyramid scheme, highlights the systematization of lexical material by thematic rubrication and the leading role of informational-news texts in media discourse, characterized by depersonalization and objectivity in information presentation.

The peculiarities of the Telegram channel of the President of Ukraine, Volodymyr Zelensky, have been explored, identifying different types of messages and their structural-semantic characteristics, including the use of word combinations, geographical realities, and expressive vocabulary.

The emphasis on the model of Canadian linguists J. Vinay and J. Darbelnet, distinguishing between direct and indirect translation methods, reveals the importance of these aspects in the texts of the Telegram channel of Volodymyr Zelensky. A quantitative analysis demonstrates the prevalence of indirect translation and identifies calquing as a key method in the direct translation of channel texts.

The study also includes an analysis of examples of indirect translation, using transpositions, modulations, adaptations, and other methods that help preserve authorial intent and context in translated texts. Overall, the work provides a deep, informed perspective on social networks, their linguistic aspects, and the use of translation in communication, considering cultural and linguistic interaction aspects.

Key-words: *social networks, media texts, news texts, news structure, Telegram channel, direct translation, indirect translation, loan translation, transposition, modulation, adaptation, explication.*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Голубєв Данило Давидович, студент 2 курсу магістратури, денної форми навчання, факультету іноземної філології, спеціальність 035 філологія, спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійна програма Переклад (англійський), адреса електронної пошти moonriderd@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему **«Офіційний телеграм канал Президента України – Володимира Зеленського та його переклад англійською мовою»** відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ Голубєв Данило Давидович